

**«ЭЛ БААСЫ»
АККРЕДИТАЦИЯЛЫК АГЕНТТИГИ**

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮЧУ УЮМДАРДЫ
ИНТИТУЦИОНАЛДЫК АККРЕДИТАЦИЯЛОО
СТАНДАРТТАРЫ
(СПЕЦИАЛИСТ, БАКАЛАВР, МАГИСТРАТУРА)**

БИШКЕК-ОШ 2021

СОДЕРЖАНИЕ

Кириш сөз.....	3
1. Институционалдык стандарттардын колдонуу чөйрөсү	3
2. Пайдаланылган булактар	3
3. Кыскартуулар (атайын белгилер) жана алардын мааниси.....	4
4. Жалпы жоболор	4
7. Институционалдык аккредитациялоону өткөрүү кези (этабы)	6
8. Аккредитациялоо өткөрүлгөндөн кийинки мезгилде аткарылуучу иш чаралар	9
9. Институционалдык аккредитациянын стандарттары жана критерийлери.....	10
Стандарт 1. Миссия, стратегия, башкаруу системалары жана билим берүүнүн сапаты	10
Стандарт 2. Билим берүү программаларын иштеп чыгуу, мониторинг жүргүзүү жана баалоо	12
Стандарт 3. Студенттерди кабыл алуу, окутуу жана жетишкендиктерди баалоо	14
Стандарт 4. Өндүрүштүк практика, окутуунун натыйжалары, таануу жана окугандарды бүтүрүү	16
Стандарт 5. Профессордук-окутуучулук жана окуу-көмөкчү курам.....	17
Стандарт 6. Илимий-изилдөө иштери	19
Стандарт 7. Каржылык (финансылык) ишмердүүлүк	20
Стандарт 8. Билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасы жана маалымат ресурстары.....	22
Стандарт 9. Окуу жайы боюнча маалыматтарды калыптандыруу жана аларды коомчулукка жеткирүү	24

Кириш сөз

«Эл баасы» Аккредитациялык агенттиги тарабынан иштелип чыккан.

Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ченемдик-укуктук актыларынын негизиндн даярдалып, «Эл баасы» Аккредитациялык агенттиги» мекемесинини директорунун 2018-жылдын 10-майында № 11-буйругу менен бекитилген.

Аталган документ учурдун талабына ылайык толукталып (жаңыртылып) «Эл баасы» Аккредитациялык агенттиги» мекемесинини директорунун 2019-жылдын 18-сентябрындагы №4 буйругу менен кайрадан бекитилген.

2020-жылдын 30-июнундагы директордун № 44 буйругу менен жаңыланган варианты бекитилген.

Аталган документ, учурдун талабына ылайык жаңыртылып, Агенттиктин биректорунун 2021-жылдын 12-мартындагы № 5 буйругу менен кайрадан бекитилди.

Документте көрсөтүлгөн стандарттар Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамына, «Кыргыз Республикасынын билим берүү системасындагы көз карандысыз аккредитация боюнча актыларды бекитүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2015-жылдын 29-сентябрындагы №670 токтомун толуктаган 2016-жылдын 4-октябрындагы №525, 2017-жылдын 11-декабрындагы №799 жана 2020-жылдын 22-январындагы №18 (Билим берүү уюмдарын жана программаларын аккредитациялоонун ТАРТИБИ) токтомдоруна шайкеш жетектөөчү мыйзам актыларынын негизинде даярдалган жана ишке ашырылып жатат.

1. Институционалдык стандарттардын колдонуу чөйрөсү

1.1. Көрсөтүлгөн стандарттар кесиптик жогорку билим берүү программаларын (адистик, бакалавриат, магистратура) ишке ашырып жаткан билим берүү уюмдарын институционалдык аккредитациялоодон өткөрүү боюнча негизги жоболордун ченемдик-укуктук талаптарын аныктайт.

1.2. Институционалдык аккредитациялоодон өткөрүү боюнча бул көрсөтүлгөн стандарттар кесиптик жогорку билим берүү программаларын (адистик, бакалавриат, магистратура) ишке ашырып жаткан билим берүү уюмдарынын юридикалык статусуна: уюшуу-укуктук формасына, менчигинин түрүнө жана ведомстволук баш ийүүсүнө карабай, бирдей шартта колдонулат.

1.3. Көрсөтүлгөн стандарттар төмөнкүлөргө да колдонулушу ыктымал:

а) кесиптик жогорку билим берүү уюмдарын жана билим берүү программаларын (адистик, бакалавриат, магистратура) ички жана тышкы баалоодо;

б) тиешелүү ченемдик документтерди иштеп чыгууда.

2. Пайдаланылган булактар

Көрсөтүлгөн стандарттарда төмөнкү ченемдик документтерден шилтемелери пайдаланылган:

2.1. Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамы;

2.2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2015-жылдын 29-сентябрындагы №670 Кыргыз Республикасынын билим берүү системасындагы көз карандысыз аккредитация боюнча актыларды бекитүү жөнүндө» токтому;

2.3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 4-октябрындагы №525 «Кыргыз Республикасынын билим берүү системасындагы көз карандысыз аккредитациялоо боюнча актыларды бекитүү жөнүндө» токтомуна толуктоолорду киргизүү туралуу;

2.4. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 16-июнундагы «Негизги жана/же жалпы билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдарын аккредитациялоо тартиби» №381 токтому;

2.5 Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 22-январындагы №18 токтому: Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2015-жылдын 29-сентябрындагы №670 «Кыргыз Республикасынын билим берүү системасындагы көз карандысыз аккредитация боюнча актыларды бекитүү жөнүндө» Токтомуна өзгөртүү киргизуу жөнүндө;

3. Кыскартуулар (атайын белгилер) жана алардын мааниси

Бул стандарттарда төмөнкүдөй кыскартуулар (атайын белгилер) пайдаланылат:

ЖОЖ – жогорку окуу жай;

КР БЖИМ – Кыргыз Республикасынын Билим жана илим министрлиги;

ҮКӨ (НПО) - үзгүлтүксүз кесиптик өнүгүү;

ПОС (ППС) – профессордук-окутуучулук курам;

ММК (СМИ) – массалык маалымат каражаттары;

SWOT-анализ – уюмдун кучтүү жана алсыз жактарынын, ошондой эле, мүмкүнчүлүктөрүнүн жана жана көйгөйлүү жактарынын анализи (иликтенүүсү): англ S (strengths) тамгасы - кучтүү жактары, W (weaknesses) – алсыз жактары, O (opportunities) - жагымдуу мүмкүнчүлүгү, T (threats) - коркунучтары.

4. Жалпы жоболор

4.1. Бул стандарттар, билим берүү уюмдарына акыркы жылдардагы эл аралык тажрыйбаны эске алуу менен аккредитациялоодон өтүү талаптарын аныктайт. Институционалдык аккредитация төмөнкү стандарттардын негизинде өткөрүлөт:

Стандарт 1. Окуу жайынын миссиясын, стратегиялык планын чагылдыруу жана билим берүүнүн сапатын жөнгө салуу чаралары (документтер, аткарылган иш чаралар)

Стандарт 2. Билим берүү программаларын (адистиктерди, багыттарды) калыптандыруу жана анын ишке ашырылышын баалоо (мониторингдөө).

Стандарт 3. Студенттерди кабыл алуу, окутуу, алардын жетишүүсүн

баалоо.

Стандарт 4. Өндүрүштүк практиканы уюштуруу, билим берүүнүн жыйынтыктары жана бүтүрүүчүлөр менен иштөө.

Стандарт 5. О куу жайынын профессордук-окутуучулук жана окуу-тейлөөчү курамы.

Стандарт 7. Каржылык ишмердүүлүгү: билим берүү уюмунун каржылык ресурстарын мерчемдөө жана аны башкаруу (уюштуруу) боюнча минималдык талаптары.

Стандарт 8. Билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасы жана маалымат ресурстары.

Стандарт 9. Окуу жайы боюнча маалыматтарды калыптандыруу жана аларды коомчулукка жеткирүү.

Институционалдык стандарттар Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарынын негизинде иштеп чыгылган.

4.2. Аккредитациялоонун төмөнкү формаларын айырмалашат:

• **Структурасы (форматы) боюнча:**

4.2.1. Институционалдык аккредитация;

4.2.2. Программалык (адистештирилген) аккредитация.

• **Территориялык таанылуусу боюнча:**

4.2.3. Улуттук аккредитация;

4.2.4. Эл аралык аккредитация.

4.3. Билим берүү уюмдарын аккредитациялоонун жыйынтыгы боюнча Чечимди «Эл баасы» аккредитациялык агенттигинин Аккредитациялоо кеңеши (АК) кабыл алат. Ал кеңештин курамына билим берүү чөйрөсүндө иштеген адистер, жумуш берүүчүлөр жана жарандык коомдун өкүлдөрү бирдей санда тандалып алынат.

5. Институционалдык аккредитациялоо стандарттарын пайдалануунун негизги максаттары

5.1. Институционалдык аккредитациялоо стандарттарын пайдалануунун негизги багыты төмөнкүлөр:

5.1.1. Билим берүүнүн сапатын камсыздоодо эл аралык тажрыйбага шайкеш келген багытты (аккредитациялоо моделин) ишке ашыруу (колго алуу);

5.1.2. Улуттук жогорку кесиптик билим берүү системасынын денгээлин жогорулатуу, анын конкуренттик атандашуусун пайда кылуу максатында кесиптик билим берүүчү уюмдардын ишмердигинде, ошондой эле, билим берүү программаларын ишке ашырууда билим берүүнүн сапатын баалоону колго алуу;

5.1.3. Жогорку окуу жайларында сапаттуу билим берүү маданиятын камсыздоого колдоо көрсөтүү (демилге берүү);

5.1.4. Тез өзгөрүп жаткан тышкы таасирлердин талаптарына ылайык билим берүүчү уюмдардын ишмердигинде сапатка жетишүүнү жакшыртууга

түрткү берүү;

5.1.5. Билим берүүдө сапаттуу кызмат көрсөтүү боюнча коомчулуктун кызыкчылыгын эске алуу жана ага туура маалымат жеткирүү, керектөөчүлөрдүн укугун коргоо;

5.1.6. Жаңычыл ой-пикирлерди (инновация) жана илимий изилдөөлөрдү пайдалануу;

5.1.7. Билим берүүчү уюмдар жөнүндө институционалдык аккредитациялоонун жыйынтыктарына жараша тиешелүү маалыматты таратуу (ачык жарыялоо).

6. Кыргыз Республикасында билим берүү уюмдарын аккредитациялоо боюнча стандарттарды иштеп чыгуунун принциптери

6.1. Жогорку билим берүүнүн сапатын камсыз кылууга сунушталган стандарттар институционалдык аккредитациянын төмөнкү принциптерине негизделген:

6.1.1. **Ыктыярдуулук** – окуу жайларын аккредитациялоо, анын ыктыяры (макулдугу) менен өткөрүлөт;

6.1.2. **Туура жана ачык-айкындык** – ички жана сырттан баалоо өтө таза (туура) жана ачык-айкын жүргүзүлөт, аккредитациялоо процессине катышып жаткандардын тиешелүү маалыматтар менен камсыздалышы колго алынат;

6.1.3. **Объективдүүлүк жана көз карандысыздык** – окуу процессин ички жана сырттан баалоо объективдүү, үчүнчү жактардын (мамлекеттик органдар, окуу жайынын жетекчилиги жана коомдун оюу) кийлигишүүсүз, чогултулган жыйынтык маалыматтардын негизинде гана жүргүзүлөт;

6.1.4. **Конфиденциалдуулук (жарылоого жатпай турган)** – окуу жайлары тарабынан берилген маалыматтар аккредитациялоо органдары тарабынан конфиденциалдуу түрдө гана пайдаланылат.

7. Институционалдык аккредитациялоону өткөрүү кези (этабы)

7.1. Институционалдык аккредитация билим берүүчү уюмдар тарабынан арыз берген ден кийин башталат. Арызга билим берүү жаатында ишмердүүлүк жүргүзүүгө укук берген лицензиялардын жана анын тиркемелеринин копиялары, билим берүүчү уюм жөнүндө кыскача мүнөздөмө тиркелет.

7.2. «Эл баасы» аккредитациялоо агентигинин жетекчилиги тарабынан арыз кароо этабы;

7.3. «Эл баасы» аккредитациялоо агентигинин жетекчилиги тарабынан институционалдык аккредитациялоо жүргүзүүнү баштоо боюнча чечим кабыл алуу. Аккредитациялоо агентиги менен билим берүүчү уюмунун ортосунда бирге иштеп аккредитациядоону өткөрүү боюнча тиешелүү келишим түзүү этабы.

7.4. Билим берүү уюму жана «Эл баасы» Аккредитациялоо агентигинин жетекчилиги ички балоого катыша турган кызматкерлерге институционалдык

аккредитациялоонун стандарттарын жана анын чендерин (критерияларын): аккредитациялоонун теориясы, методикасы жана технологиясын тушундуруу боюнча атайын семинарларды уюштуруу этабы.

7.5. Билим берүү уюмунун «Эл баасы» аккредитациялоо агенттигинин талабына (жобосуна, стандарттарына) ылайык өзүн-өзү баалоону уюштуруу жана аны аккредитациялоо агенттигине отчет түрүндө (кыргыз жана орус тилинде) берүү (тапшыруу) этабы;

7.6. Билим берүү уюму даярдаган өзүн өзү баалоо отчетунун сапатына жараша Аккредитациялоо агенттиги төмөнкүдөй чечим кабыл алууга акылуу:

- өзүн-өзү баалоо отчетунун материалдарын толуктоо боюнча сунуш берүү;
- сырттан баалоо үчүн эксперттик комиссия түзүү жана анын ишин уюштуруу;

- өзүн-өзү баалоо отчетунун материалдары институционалдык аккредитациялоо стандарттарына жана чендерине дал келбегендиги байланыштуу аккредитация өткөрүү мөөнөтүн которуу;

7.7. Эгер Аккредитациялоо агенттиги аккредитациялоо процессин улантууну чечсе (окуу жайынын арызын кабыл алса), окуу жайынын билим берүү ишмердүүлүгүн сырттан баалоо үчүн тиешелүү адис – эксперттерден комиссия түзүү этабы башталат. Эксперттик комиссиянын курамы жана саны билим берүү уюмунун багытына (профилине) жана жүргүзүлүүчү текшерүүнүн көлөмүнө жараша болот. Адатта, анын комиссиянын курамына академиялык коомчулуктун өкүлдөрү, жумуш берүүчүлөр, студенттер, ошондой эле, чет өлкөлүк/эл аралык эксперттер тартылат.

7.8. Окуу жайы, аккредитациялоого берген арызы кабыл алынган күндөн баштап 5 күндүк ичинде өзү даярдаган “Өзүн-өзү баалоо отчетунун” электрондук вариантын толук түрдө окуу жайынын Сайта жүктөөсү зарыл, себеби, кызыктар тараптар да аккредитациялоо процесси жүрүп жаткандыгына кабардар болуп турууга тийиш.

7.9 Сырттан баалоо комиссиясынын окуу жайга барып иштөө (визит) мөөнөтүн жана анын программасын түзүү, аны окуу жайдын жетекчилиги менен макулдашуу этабы;

7.10 Эксперттик комиссиянын окуу жайга барып иштөө (визит) мөөнөтү 1-3 күндү түзөт. Окуу жайында комиссиянын мүчөлөрүнүн иштөөсүнө окуу жайынын жетекчилиги, кызмат көрсөтүү боюнча түзүлгөн Келишимге ылайык, тиешелүү шарттарды түзүп берет:

- комиссиянын ар бир мүчөсүн өзүн - өзү баалоо отчетунун электрондук материалы жана кагаз түрүндөгү копиясы менен камсыздайт.

- Агенттиктин өкүлү менен макулдашып, комиссиянын мүчөлөрүнүн санына жараша тиешелүү оргтехника менен камсыздоону колго алат.

- окуу жайынын инфраструктурасы жана ресурстары менен таанышууну, жолугушууларды, анкета жана интервью алуу сыяктуу, жана «окуу жайга баруу Програмамаасына» ылайык тиешелүү иштерди уюштурат.

- комиссиянын мүчөлөрүн кызыктырган маалыматтар менен

камсыздайт;

- сырттан эксперттик баалоо комиссиясынын ишин чагылдырган фото жана видеосьескаларды уюштурат;

- билим берүү уюмуна кыскача мүнөздөмөнү каамтыган Презентацияны (видеоролик) даярдайт;

7.11 Окуу жайында жүргүзүлүүчү иштер аяктагандан кийин комиссиянын Эксперттик (сырттан баалоо) отчетун даярдоо этабы. Аталган отчетко кошо, тиешелүү материалдарды камтыган Презентация даярдалат, акыркыны даярдоого окуу жайынын жетекчиси тиешелүү шарт тузот.

7.12 Сырттан баалоо отчету окуу жайына кыскача мүнөздөмө берүү менен башталып, билим берүүнүн сапатына боюнча маалыматтарга кеңири орун берилет, тиешелүү сунуштарга жазылат. Отчетто сөзсүз окуу жайынын учурдагы ишмердүүлүгү анын статусуна дал келиши же дал келбеши, аккредитациялоонун мөөнөтү жөнүндө сунуш берилет.

7.13 Сырттан баалоо отчету жана тиешелүү сунуштар эксперттик комиссиянын мүчөлөрүнүн толук катышуусу менен коллегиялык шартта түзүлөт.

7.14 Билим берүүчү уюмдун ишмердүүлүгү боюнча сырттан баалоо эксперттик комиссиясынын отчету жана окуу жайынын өзүн өзү баалоо отчету Аккредитациялык кеңештин институционалдык аккредитациялоо боюнча тиешелүү Чечим кабыл алуусуна негиз болот.

7.15 Аккредитациялык кеңештин отурумунда эксперттик комиссиянын төрагасы аткарылган иштер жана алардын жыйынтыктары боюнча баяндама жасайт. Объективдүү себепке жараша, кээде Агенттиктин директору, комиссиянын төрагасы болбой катыша албай калган учурда комиссиянын мүчөлөрүнүн бирөөмсүнө баяндама жасоого уруксат берет, андай кезде, төраганы алмаштыруу Агенттиктин буйругу менен бекитилет.

7.16 Аккредитациялык кеңештин негизги (өзгөчө) милдети (компотенциясы) билим берүү уюмун аккредитациядан өттү же аккредитациядан өтпөдү деген Чечимди кабыл алуу болуп саналат. Аккредитациялык кеңештин сапаттык курамы атайын жободо көрсөтүлгөн, кандай кезде кворум жетиштүү болору да белгилүү. Аккредитациялык кеңеш кээде, сырттан баалоо боюнча эксперттик комиссиясынын сунушуна дал келбеген бирок, негиздүү чечимди кабыл алуусу ыктымал.

Аккредитациялык кеңеш төмөнкүдөй чечим кабыл алат:

- аккредитациялоонун мөөнөтү:

- 1 жылга аккредитациялоо (шарттуу аккредитациялоо) – эгер 2 аккредитациялык стандарттар (минималдык талаптар) аткарылбаса, бирок аларды толуктоонун (жакшылоонун), табылган кемчиликтерди ондоонун мүмкүнчүлүктөрү байкалып турса.

- 3 жылга аккредитациялоо (шарттуу аккредитациялоо) – эгер 1 (бир) аккредитациялык стандарт (минималдык талаптар) аткарылбаса, бирок аларды толуктоонун (жакшылоонун), табылган кемчиликтерди ондоонун

мүмкүнчүлүктөрү байкалып турса

- 5 жылдык мөөнөткө аккредитациядан өткөрүү – окуу жайынын ишмердүүлүгү толугу менен оң жыйынтык бергенде.
- аккредитациядан өткөрбөө.

Шарттуу түрдө (1 жана 3 жылдык мөөнөткө) аккредитациялоо эки жолудан ашпоо керек. Мындай аккредитациялоону жүргүзүү (кайталoo) билим берүү уюмунун жетекчилигини арызына жараша өткөрүлөт жана бардык тиешелүү аккредитациялык процедураларын сактоо (колдонуу) менен уюштурулат.

7.17 Аккредитациялык кеңеш окуу жайын аккредитациялоо боюнча оң чечим алган учурда Агенттик билим берүүчү уюмуна атайын кат жолдоп, институционалдык аккредитациядан өткөндүгү жөнүндө, директордун колу коюлган жана Агенттиктин мөөрү басылган сертификат берет. Көрсөтүлгөн чечим жөнүндө Кыргыз Республикасынын ББЖИ министрлигинин алдындагы Улуттук аккредитациялык кеңешине, Аккредитациядан өткөн билим берүүчү уюмдардын Реестрине кошуу үчүн, маалымат жөнөтөт. Бул маалыматты Агенттиктин веб-сайтына да жайгаштырат. Агенттиктин веб-сайтына эксперттик комиссиянын сырттан баалоо отчетун да жайгаштырат. Окуу жайынын жетекчилиги тиешелүү аккредитациянын жыйынтыгы менен сертификат алынгандан кийин окуу жайынын Сайтына өзүн-өзү баалоо отчетунун копиясын, элге маалымат жеткирүү максатында, жайгаштырат.

7.18 Аккредитациялык кеңеш терс чечим кабыл алганда (аккредитациядан өткөрбөгөндө) Агенттик билим берүү уюмуна, чечимдин копиясы тиркелген тиешелүү катты (маалыматты) жолдойт.

7.19 Билим берүү уюму аккредитациялоо боюнча кызмат көрсөтүү Келишимине жана «Апелляция өткөрүү жана арыздарды кароо боюнча комиссиянын Жобосуна» ылайык арыз менен Агенттиктин алдындагы атайын комиссияга кайрылууга укуктуу. Эгер сырттан баалоо боюнча эксперттик комиссиянын ишине (компатенттүүлүгүнө), же анын айрым мүчөлөрүн, ошондой эле, Агенттиктин өкүлүнүн ишине күмөн саналганда (наразы болгондо), билим берүүчү уюм Агенттиктин жетекчилигине даттануу арызы менен кайрылышы мүмкүн. Мындай учурда да «Апелляция өткөрүү жана арыздарды кароо боюнча комиссиянын Жобосуна» ылайык маселелер каралат.

8. Аккредитациялоо өткөрүлгөндөн кийинки мезгилде аткарылуучу иш чаралар

8.1. Аккредитациялык кеңештин оң чечимин, анын негизинде чыгарылган Агенттиктин тиешелүү буйругунун копиясын алгандан кийин билим берүү уюму эксперттик комиссия көрсөткөн жана Аккредитациялык кеңеш белгилеген кемчиликтерди жоюу боюнча Иш чаралардын планын (кийинки текстте **План**) түзөт. Биринчи жетекчинин колу (о.э., уюмдун мөөрү) менен бекитилген бул пландын негизинде билим берүү уюму менен Агенттик

аккредитациялоодон кийинки бирге иштөөгө жана кемчиликтердин жоюулушуна көз салып туруу максатында (аккредитациялоодон кийинки мониторинг жүргүзүү келишими) атайын келишим түзүшөт.

8.2. Аккредитациялоодон кийинки мониторинг жүргүзүүнүн Жобосуна ылайык билим берүү уюму аккредитация учурунда көрсөтүлгөн кемчиликтерди жоюу планынын аткарылышы боюнча, план-графикте көрсөтүлгөн мөөнөттөрдө «аралык (промежуточный) отчет» даярдап агенттикке жөнөтүп турат. Көрсөтүлгөн отчет Агенттикке «Аккредитациялоодон кийинки мониторинг жүргүзүү» мезгилинен мурда (алдын ала) билим берүүчү уюм тарабынан берилиши керек.

8.3. «Аккредитациялоодон кийинки мониторинг жүргүзүү» биринчи жолу аккредитациялоо өткөрүлгөн күндөн **1 жылдан кийин** өткөрүлөт, андан кийинки мезгилде ар эки жылда бир жолу өткөрүлүп турулат.

8.4. Эгер План жана кемчиликтерди жоюу боюнча коюлган талаптар билим берүү уюму тарабынан аткарылбаса, же тиешелүү маалымат (аралык отчет) берилбесе, «Эл баасы» агенттигинин Аккредитациялык кеңеши кайрадан маселе көтөрүп, төмөнкүдөй чечимдердин бирин кабыл алууга акылуу:

- Билим берүү уюмунун аккредитациясынын таасирин убактылуу токтотуу;

- Билим берүү уюмунун аккредитациясын, Реестдин тизмесинен чыгаруу жолу менен, кайра чакырып алуу. Мындай учурда аккредитациялоонун мурдагы оң жыйынтыктары жокко чыгарылат.

8.5. Эгер билим берүү уюму, «Аккредитациялоодон кийинки мониторинг жүргүзүү» Келишимине кол койбой, кемчиликтерди жоюу боюнча бирге иштөөдөн баш тартса, «Эл баасы» агенттигинин Аккредитациялык кеңеши, 8.4-пунктта көрсөтүлгөн чечимдердин бирин, Агенттиктин жетекчилигинин сунушу боюнча кабыл алууга укуктуу. Мындай учурда мурдагы кабыл алынган чечимдин кучу (таасири) жокко чыгарылат.

8.6. Аккредитациясы тезинен токтотулуп жана кайра чакыртып алынган билим берүү уюму, чечим кабыл алынган күндөн баштап бир жылга чейин кайрадан аккредитациялоодон өтүү максатында арыз менен Агенттикке кайрыла албайт.

9. Институционалдык аккредитациянын стандарттары жана критерийлери

Стандарт 1. Миссия, стратегия, башкаруу системалары жана билим берүүнүн сапаты

Стандарттын жалпы жоболору

Жогорку окуу жай өзүнүн Уставында жазылган жана жалпыга маалым болушу үчүн башкы информациялык стендинде (доскасында) чагылдырылган

миссиясы болушу керек. Миссияда билим берүү мекемесинин эмне үчүн түзүлгөндүгү, максаттары жана милдеттери баяндалышы керек.

ЖОЖдун өнүгүшүнүн стратегиялык планында билим берүү чөйрөсүндөгү өкмөттүн саясаты чагылдырылган, анын көрсөткүчтөрү ченелүүчү болуп, окуу жайдын, жалпысынан жогорку билим берүүнүн максаттарын жана милдеттерин жүзөгө ашырууга багытталган болушу керек.

Сапатты камсыздоо чөйрөсүндөгү саясат жана процесстер сапаттын маданиятынын өнүгүшүн кубаттап турушу керек. Коллективдин бардык мүчөлөрү сапат үчүн күрөшүү жоопкерчилигин кабыл алып, сапатка жетишүү жана аны камсыздоо процесстерине катышышы керек.

Окуу жай стратегияны жүзөгө ашырууга багытталган, миссияга, максаттарга жана милдеттерге жетүүнү камсыздоочу башкаруу системасына ээ болушу керек. Окуу жайды башкаруу системасы Кыргыз Республикасынын «Билим берүү» законунда каралган компетенциялардын негизинде түзүлүшү керек.

Баалоо критерийлери

1.1. Миссиянын колдонулуп жаткан башкаруу системасына, билим берүүнүн сапатын камсыздоо багытындагы саясатына туура келиши, анын Окумуштуулар кеңешинде кабыл алынышы (протоколдо көрсөтүлүшү) жана окуу жайынын Уставына киргизилиши.

1.2. Миссияны, максаттарды жана милдеттерди иштеп чыгууда профессордук-окутуучулук курамдын, студенттердин жана кызматкерлердин катышышы (тиешелүү далилдүү документтердин болушу).

1.3. Окуу жайдын ишмердүүлүгүнүн бардык түрлөрүн чагылдырган окуу жайдын стратегиялык өнүгүү планынын жана бул стратегияны жүзөгө ашыруу боюнча иш-чараларынын (жылдык) планынын болушу.

1.4. Стратегиялык пландын окуу жайдын миссиясына, максаттарына жана милдеттерине туура келиши.

1.5. Окуу жайды өнүктүрүүгө таасир этүүчү ички жана сырткы чөйрөлөрдүн SWOT-анализинин болушу (күчтүү жана алсыз жактарды, билим берүү кызматын көрсөтүү рыногундагы окуу жайдын мүмкүнчүлүктөрүн жана окуу жайды өнүктүрүүгө тоскоол болгон коркунучтарды баалоо).

1.6. Билим берүүнүн сапатын камсыздоо саясатын жүзөгө ашырууда администрациянын, профессордук-окутуучу курамдын жана студенттердин катышуусу (далилдүү документтердин болуусу: жобо, иш чараларды талокууло боюнча протоколдор, буйруктар ж.б.): факультеттердин жана башка структуралык түзүмдөрдүн, ошондой эле жетекчиликтин, кызматкерлердин жана студенттердин сапатты камсыздоо багытындагы милдеттери жана жоопкерчиликтери.

1.7. Сапатты камсыздоо саясатын жүзөгө ашырууда сырткы кызыктар тараптардын катышуусу (Байкоочулар/Камкорчулар кеңештери, иш берүүчүлөр, бүтүрүүчүлөр Ассоциациясы катышка ниш чаралардын протоколдорунун болуусу, катышкандардын тизмеси, алардын сунуштары боюнча кабыл алынган

иш чаралар).

1.8. Академиялык чынчылдыкты колдоо боюнча саясатты камсыздоо.

1.9. Окуу жайда коррупцияга каршы күрөшүүнү камсыздоо, коррупцияга каршы чаралардын болушу, айрым алганда, профессордук-окутуучу курам тарабынан плагиатты жок кылуу (башкалардын интеллектуалдык менчигин ыйгарып алууну), студенттерде жана магистранттарда (Интернеттен алынган рефераттарды, курстук, дипломдук иштерди жана проекттерди, магистрдик жана доктордук диссертацияларды өзүнүн иши катары көрсөтүү, көчүрүп алуу жана экзамендерде шпаргалкаларды колдонуу ж.б.).

1.10. Окуу жайдын жетекчилигинин окутуучуларга жана студенттерге жеткиликтүүлүгү (жолугушуулардын протоколдору, тиешелүү анализ жана анын аткарылышы боюнча иш чаралардын жүргүзүшүлүшүн далилдөөчү документтердин болуусу).

1.11. Окуу жайды башкаруу системаларынын жана структураларын уюштуруу жолдорунун документтердеги чагылтылышы (Устав, окуу жайдын структураларын уюштуруу жөнүндөгү жоболор, ж.б.):

- кафедралардын уюштурулушу (саны, багыты, аталышы, ошондой эле, ишке ашырылып жаткан билим берүү багыттарына (кесиптерине) жараша атайын «бүтүрүүчү кафедралардын» тиешелүү жоболорго дал келүүсү (ар бир билим берүү программасын (адистигин) ишке ашырууга жооптуу «бүтүрүүчү кафедра» болууга тийиш.

1.12. Стратегиялык максаттарга жана милдеттерге жетүүдө кызматкерлерди аттестациялоо, мотивациялоо жана баалоо системаларынын эффективдүүлүгү аныктоо боюнча иш чаралардын жүргүзүлүшүн далилдөөчү документтердин болуусу.

1.13. Профессордук-окутуучулук курамдын, кызматкерлердин жана студенттердин окуу жайды башкарууга катышуусун далилдөөчү документтердин болуусу (алдын-ала отзыв алуу, конкурс жарыялоо жана анын негизинде кызматкерлерди ишке алуу). Кызыкчылыктардын жана мамилелердин конфликтерин чечүү саясаты.

1.14. Ишмердүүлүк этикасынын стандарттарынын ишке ашырылышы, жетекчиликтин, окутуучулардын, кызматкерлердин Абийирдүүлүк кодексинин болушу жана аткарылышы.

1.15. Электрондук документ айлантуунун болуусу.

Стандарт 2. Билим берүү программаларын иштеп чыгуу, мониторинг жүргүзүү жана баалоо

Стандарттын жалпы жоболору

Билим берүү программасынын мазмуну жалпы билимин, социалдык-этикалык компетенцияларын, экономикалык жана уюштуруучулук-башкаруучулук компетенттүүлүгүн талаптарын, социалдык, экономикалык, кесиптик ролдордун, өзгөрүүлөрдө жана дайынсыздыктын динамизмин жогорулашынын шарттарында географиялык жана социалдык мобилдүүлүгүнүн

алмашуусуна даярдыгын, ошондой эле кошумча компетенциялар: креативдүүлүк, сынчыл ойлоо, инновациялык өлчөө, анын ичинде, бир нече тилдерде сүйлөй алуу талаптарын камсыздоосу керек.

Билим берүү мекемеси дайыма мониторинг өткөрүүсү, билим берүү программаларын, алар алдына коюлган максатына жетүүсү үчүн, жана студенттердин, жумуш жана коом рыногунун талаптарына жооп берүүсү үчүн, аны мезгил-мезгили менен анализдөөсү жана кайра карап чыгуусу керек.

Баалоо критерийлери

2.1. Билим берүү программаларын иштеп чыгуу, бекитүү жана жүзөгө ашыруу процедураларынын болушу, бул процеске тартылган структуралык бөлүмдөрдүн (деканаттын, жалпы тейлөөчү жана бүтүрүүчү кафедралардын өз ара аракеттешүүсүнүн) мүнөзү.

2.2. Билим берүү программаларынын «мамлекеттик билим берүү стандарттарына» жараша «**Окуу планынын**» болуусу, аны түзүүдө модулдук принциптин колдонулушу.

2.3. Билим берүү программаларында негизги компетенцияларды өнүктүрүүгө багытталган кесиптик ишмердүүлүккө даярдоо компоненттеринин, коомдун өзгөрүп жаткан талаптарын чагылтуучу интеллектуалдык жана академиялык көндүмдөрдүн болушу.

2.4. Элективдүү дисциплиналардын каталогун иштеп чыгуу сапаты, анын структурасы жана андагы окуу дисциплиналарынын пререквизиттери жана постреквизиттеринин болушу, бир нече билим берүү траекторияларынын бөлүнүшү.

2.5. Окуу планында көрсөтүлгөн «студенттердин тандоосуна» жараша окутула турган предметтерди аныктоо боюнча жобонун болуусу.

2.6. **Студенттердин тандоосуна** жараша окутула турган предметтерге окутуучуларды тандоо шарттарынын (студенттердин көз карандысыз шартта окутуучуларды тандоосун камсыздоо шарттары) жана тиешелүү окуу жүктөмүн бекитүүнүн принциптеринин болуусу.

2.7. Билим берүү программаларында студенттердин жана окутуучулардын окуу жүгүнүн эсебин кредит аркылуу аныктоо системасынын чагылышы, анын окутуунун кредиттик системасынын параметрлерине туура келиши.

2.8. Билим берүү программаларын иштеп чыгууда студенттердин жана иш берүүчүлөрдүн катышышы (алар тарабынан сунушталган окуу дисциплиналарынын тизмеси жана көлөмү, талкуу протоколдорунун болуусу).

2.9. Билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн негизинде алынган квалификация так аныкталган болушу жана жогорку билим берүү деңгээлине туура келиши керек.

2.10. Билим берүү программаларынын сапатын ичтен баалоо боюнча критерийлердин болуусу.

2.11. ЖОЖдон кийинки жана кесиптик кошумча билим берүү программалары боюнча билимди жогорулатуу жана улантуу мүмкүнчүлүгүнүн

болушу.

Стандарт 3. Студенттерди кабыл алуу, окутуу жана жетишкендиктерди баалоо

Стандарттын жалпы жоболору

ЖОЖдун билим берүү ишмердүүлүгү окуучунун түрдүү категориядагы керектөөлөрүн камсыздоо багытына карай түзүлүшү керек: билим берүү гранты, бюджеттик негизде, акы төлөө негизинде, уюмдардын эсебинен окуган; мүмкүнчүлүгү чектелген (физикалык жана/же материалдык).

ЖОЖ өзүнүн студенттерди окутуу мезгили үчүн жарыяланган эрежелерин колдонуусу керек: кабыл алуу, окутуу, баалоо эрежелери, курстан курска которуу, квалификацияны таануу жана алуу.

ЖОЖ инсанга багытталган, студенттердин окууга жана окуу процессине активдүү катышууга болгон мотивациясын ойготууда чоң ролду ойногон, билим берүүнү жана окутууну камсыздоосу керек.

ЖОЖ студенттердин билим сапатын текшерүүчү мониторингтерди систематикалык түрдө өткөзүүсү зарыл, анын жыйынтыктары окуу процессин, билим берүү технологияларын, окутуу ыкмаларын, билим берүү программаларынын жана баалоо куралдарынын мазмунун жакшыртууга колдонулат.

Баалоо критерийлери

3.1. ЖОЖ бирдиктүү эрежелерди камсыз кылуусу керек: кабыл алуу, окутуу, баалоо эрежелери, курстан курска көчүрүү, бардык факультеттерде жана программаларда (адистиктерде) студенттердин квалификацияны алуусуна жана аны таанууга, атайын же чыгармачылыкты талап кылган адистиктерге (искусство, дене тарбия ж.б.) кабыл алуу процедураларынын болуусу.

3.2. Студенттик контингентти түзүү үчүн статистикалык көрсөткүчтөрүнүн болуусу: арыз бергендердин саны; 1 курска кабыл алынгандар үчүн ЖРТ нын жана комплектик тестирилөөнүн орточо баллдары; арыз берген абитуриенттердин минималдык / максималдык баллдары; айылдан / шаардан кабыл алынгандардын саны; Эл аралык, Республикалык олимпиадалардын жана илимий проектердин конкурстарынын жеңүүчүлөрү (ушундай статистикалык жана мезгил-мезгили менен талдоонун болушу).

3.3. ЖОЖдогу башкарууга студенттердин катышышы (бардык чечим кабыл алуу уюмдарында студенттерди болушу, студенттерге маалыматтарды жеткирүү жана маселелерди макулдашуу боюнча протоколдордун болуусу)

3.4. Сапатты ичтен жана сырттан камсыздоону жүзөгө ашыруу (сапатты ичтен камсыздоонун бардык процесстерине студенттердин катышуусун уюштуруу, окугандарды анкетирлөө аркылуу алынган жыйынтыктарга дайыма мониторинг жүргүзүү, аудиттин жыйынтыгын жана андан кийинки процедураларды окугандарга маалымдоо боюнча тиешелүү документтердин болуусу).

3.5. Социалдык чен өлчөмдөр (окугандарды социалдык, психологиялык жактан колдоо; билим берүү багытында окууга терең кызыккандарга колдоо көрсөтүү жана тескерисинче, окуудан кыйналгандарга; окуудан сырткары бош убактыларында иштөө үчүн иш издегендерге жардам көрсөтүү; студенттин окуудагы, иштеген ишиндеги жана өздүк жашоосундагы баланстын болушу).

3.6. Студенттерди түрдүү жетектемелер менен камсыздоо (информациялык пакеттер, ички тартип эрежелери, түрдүү кызматтардын иш режими, окуу үчүн акы төлөөнүн төлөөнүн тартиби, студенттердин окуудагы жетишкендиктерин баалоо саясаты жана процедуралары, билим берүү программалары жөнүндө маалыматтар).

3.7. Студенттер үчүн иштелип чыккан ЖОЖдун негизги саясатын түшүндүрүүчү документтердин жеткиликтүүлүгү (информациялык материалдардын орун алган жери: дисциплиналардын окуу-методикалык комплекстери, окуу сабактарынын расписаниеси ж.б.); академиялык жөнгө салуу (экзамендерге коюлуучу талаптар), тандоо дисциплиналарына жазылуу эрежелери жана процедуралары, даттанууну жана нааразычылыкты билдирүү процедуралары (академиялык абийирдүүлүк кошулат), академиялык мобилдүүлүк жоболору (ички жана сырткы).

3.8. Студенттердин абийирдүүлүк Кодекси, студенттердин анын принциптерин жана бардык жоболорун билиши жана аткарышы .

3.9. Студенттерге жекече билим алуу траекторияларын түзүүгө эдвайзерлер (кураторлор, тарбиячылар) аркылуу көмөк көрсөтүү.

3.10. Студенттердин 1-курстан бүтүрүүчү курска чейинки академиялык карьерасы боюнча прогресс болушун камсыздоо үчүн системалуу жана ырааттуу иш алып баруунун болушу.

3.11. Окутуунун сапатын көзөмөл кылуунун ички системасынын, анын ичинде студенттердин жетишүүсүнүн учурдагы, аралыктагы, модулдардагы текшерүүлөрүнүн жана жыйынтыктоочу аттестациянын бар болушун жана эффективдүүлүгүн далилдөө.

3.12. Студенттерге жеткиликтүү болгон (силлабустарда, сайтта же информациялык пакеттерде жарыяланган) баалоонун критерийлеринин жана методдорунун болушу.

3.13. Баалоо эрежелеринде жумшартуучу жагдайлар эске алынган болушу керек. Экзамендин жыйынтыгы боюнча официалдуу апелляциялоо процедурасы каралган болушу керек.

3.14. Билим берүү программаларынын дисциплиналары боюнча ЖОЖ тарабынан сунушталып, бекитилген стандарттык тесттер жана экзамендердин билеттери болушу керек. Дисциплинанын өзгөчөлүгүнө жараша окутуунун жыйынтыгы болгон – компетенцияларга ээ болуунун деңгээлин аныктоочу көзөмөлдөө методдорунун колдонулушу.

3.15. ЖОЖ өзүн-өзү баалоого мүмкүнчүлүк берүү үчүн студенттерге жеткиликтүү болгон студенттердин иштеринин (реферат, курстук иш, квалификациялык (дипломдук) иш, проекттер), ар түрдүү деңгээлдерде даярдалган магистрдик жана доктордук диссертациялардын үлгүлөрүн

көрсөтүшү керек.

3.16. Рефераттарды, курстук, квалификациялык (дипломдук) иштерди, магистрдик жана доктордук диссертацияларды көчүрүп алуу деңгээлин баалоо иштеринин болушу («Антиплагиат» программасы боюнча текшерүү системасы ж.б.). Плагиатты болтурбоо үчүн аткарылган иштердин конкреттүү мисалынын анализи.

Стандарт 4. Өндүрүштүк практика, окутуунун натыйжалары, таануу жана окугандарды бүтүрүү

Стандарттын жалпы жоболору

Теориялык материалды бышыктоо үчүн программада окуу жүктөмүндө кредит аркылуу берилген өндүрүштүк практиканын болушу.

Студенттердин контингенти жана жетишүүсү жөнүндөгү информациялардын негизинде мониторинг жана андан кийинки иш-аракеттер үчүн процедуралардын болушу.

ЖОЖдун чегинде официалдуу эмес жана формалдуу эмес окутууну, ошону менен бир катар студенттердин мобилдүүлүгүн таануу-билүү процедурасы.

Бүтүрүүчүлөрдүн документтерин даярдоо, квалификацияны ыйгаруу жана академиялык даражаны ыйгаруу процедурасы.

Баалоо критерийлери

4.1. Өндүрүштүк практикаларды уюштуруу (бөлүмдөрдүн), студенттерге ишке жайгаштыруу жана карьералык өсүүсү боюнча кызматтардын болушу.

4.2. Иш берүүчүлөрдүн өндүрүштүк практикаларды уюштурууга жана өткөрүүгө жана бүтүрүүчүлөрдү ишке жайгаштырууга катышышы боюнча далилдүү документтердин болуусу.

4.3. Акыркы 5 жылда курстар жана адистиктер боюнча студенттердин контингентинин статистикалык көрсөткүчтөрүн көрсөтүү (студенттердин саны, гранттар жана акы төлөө негизинде окугандар, окутуунун формасы, билим берүү деңгээли, даярдоо багыттары/адистиктери боюнча, чет элдик студенттер, студенттердин ар түрдүү категориялары: жетимдер, ата-энеси кароосуз калтыргандар, аз камсыз болгон үй-бүлөөдөн келгендер, ата-энелери инвалид болгондор, көп балалуу үй-бүлөөдөн келгендер).

4.4. Акыркы 5 жылда курстар, дисциплиналар жана адистиктер боюнча студенттердин жетишүүсүнүн статистикалык көрсөткүчтөрүнүн болушу жана анализи.

4.5. Адистиктердеги окутуунун деңгээли (бакалавриат, магистратура, докторантура) боюнча окугандардын бүтүрүүчү курстарга чейин жетишинин статистикалык көрсөткүчтөрүнүн болушу. Магистранттар жана докторанттар үчүн изделүүчү даражаларды ыйгаруу менен бүтүү коэффициентинин статистикалык анализинин болушу.

4.6. ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнүн адистиктер боюнча ишке

жайгашышынын статистикалык көрсөткүчтөрү, бүтүрүүчүлөрдүн карьералык өсүшү боюнча акыркы 3-5 жыл үчүн мониторингдин өткөрүлүшү.

4.7. Эл аралык алмашуулардын жана стажировкалардын болушу жана эффективдүүлүгү. Ички жана сырткы академиялык мобилдүүлүк. Кредит берүү эрежелеринин (анын ичинде ECTS негизинде да) колдонулушу.

4.8. Бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын сапатына иш берүүчүлөрдүн канааттангандыгы боюнча жыл сайын анкетирлөөнүн болушу жана анализи.

4.9. Студенттердин ар түрдүү группаларынын керектөөсүн камсыздоо: күндүзгү форма, иштегендер, сырттан окугандар, чет элдик студенттер, мүмкүнчүлүгү чектелген студенттер. Коомдун социалдык камсыз болбогон катмарынан келген студенттерге социалдык колдоо көрсөтүү.

4.10. Студенттердин өзүн-өзү башкаруу формалары, алардын эффективдүүлүгү жана ЖОЖдун структуралык бөлүмдөрү менен өз ара аракеттенүүлөрү.

4.11. Студенттердин коомдук бирикмелерге жана ассоциацияларга, кесипке багыттоо иштерине катышышы; студенттердин коомдук активдүүлүгү, спорттун массалык түрлөрүнүн сабактарына активдүү тартылышы, универсиадалардагы жетишкендиктери.

4.12. Студенттерди колдоо кызматкерлеринин кесипкөйлүгүнүн деңгээли жана алардын квалификацияларын жогорулатуу мүмкүнчүлүгү.

4.13. Магистранттарды жана докторанттарды аттестациялоо системасы, алардын жекече иш пландарынын аткарылышы.

4.14. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу аттестациясынын натыйжалары. (квалификациялык (бүтүрүүчү) иштердин сапатын баалоо).

Стандарт 5. Профессордук-окутуучулук жана окуу-көмөкчү курам

Стандарттын жалпы жоболору

ЖОЖдун профессордук-окутуучулук курамы студенттер үчүн жеткиликтүү билим берүү ишмердүүлүгүнүн эң негизги ресурсу болуп саналат, ошондуктан ЖОЖ жумушка кабыл алууда, жумуш менен камсыз кылуу шарттарында жана алардын квалификациясын жогорулатууда ачык-айкын жана адилет процессти орнотуучу кадрдык саясатка ээ болушу зарыл.

ЖОЖ билим берүү ишмердүүлүгүн лицензиялоодогу квалификациялык талаптарга туура келген профессордук-окутуучулук курамга ээ экендигин көрсөтүүсү зарыл.

Баалоо критерийлери

5.1. ЖОЖдун профессордук-окутуучулук курам жана кызматкерлер боюнча кадрдык саясаты (ишке кабыл алуу, кызмат боюнча жогорулоо, колдоо, кыскартуу, кетирүү, укуктары жана милдеттери, кызматтык инструкциялары), анын профессордук-окутуучулук курамга жана кызматкерлерге жеткиликтүүлүгү.

5.2. Акыркы 5 жылдагы ар бир билим берүү программасы (адистиги) боюнча «бүтүрүүчү кафедралардын» сапаттык курамынын лицензиялык талаптарга жараша анализинин болуусу.

5.3. Окумуштуулар Кеңешинде (академиялык сенатта) бекитилген Академиялык чынчылдык, окутуунун сапатын камсыздоо, ЖОЖдун окутуучуларынын, кызматкерлеринин Абийирдүүлүк Кодекс саясатын жана процедураларын колдонуу, аларды жалпыга жеткиликтүү болушу үчүн ЖОЖдун сайтына, факультеттердин жана кафедралардын информациялык стенддерине жайгаштыруу.

5.4. Профессордук-окутуучулук курамды аттестациялоонун механизмдеринин жана критерийлеринин болушу.

5.5. Окутуунун эффективдүүлүгүн жана сапатын баалоонун системалуулугу (ачык сабактар, сабактарга өз ара катышуу), ошондой эле студенттерди анкетирлөө менен баалоо.

5.6. «Окутуучу студенттердин көзү менен» анкетирлөөсүнүн жыйынтыгы (анализ, көрүлгөн чаралар).

5.7. Акыркы 5 жылдагы профессордук-окутуучулук курамдын жетишкендиктери (мамлекеттик сыйлыктарды, мамлекеттик жана илимий сыйлыктарды, ардактуу наамдарды, КРнын ББЖИ Министрлигинин гранттарын ж.б. сыйлыктарды алган окутуучулардын саны).

5.8. Дисциплиналардын окуу-методикалык комплекстерин (ОМК) иштеп чыгуу, окутуу жана илимий иштерди жүргүзүү боюнча профессордук-окутуучулук курамга коюлган талаптардын болушу.

5.9. Окутуучулардын жекече иш пландарынын болушу (ЖОЖдун миссиясына, максаттарына жана милдеттерине туура келген педагогикалык окуу-жүк, окуу-методикалык, илимий-изилдөө, тарбиялык иштер, методикалык-уюштуруу ишмердүүлүгү жана кураторлук иштер, консультация берүү жана коомдук иштер).

5.10. Акыркы 5 жылда чыгарылган окуу китептеринин, окуу колдонмолорунун, окуу-методикалык иштелмелеринин жана жарык көргөн илимий иштеринин, алардын ичинде КРнын ББЖИ Министрлигинин грифи менен басылган жана импакт-фактору нөлдөн жогору болгон эл аралык басмалардан чыккан эмгектеринин тизмесин камтыган профессордук-окутуучулук курамдын жылдык отчетторунун так жана толуктугу.

5.11. Квалификацияны жогорулатууга жана кесиптик өнүгүүнү камсыздоого багытталган системанын болушу:

- профессордук-окутуучулук курамдын окугандардын көп түрдүүлүгүн эске алуу менен ийкемдүү траекторияларды жана окутуунун түрдүү формаларын колдонушу;
- түрдүү интерактивдүү педагогикалык методдорду тандоо жана колдонуу, окутуу процессине инновацияларды кийирүү;
- окугандарды баалоону жакшыртуу үчүн колдонулуп жаткан тестирлөө методдорун жана экзамендерди уюштуруунун түрдүү формаларын билүүсү.

5.12. Окутуучуларды жана кызматкерлерди жогорку педагогикалык чеберчилиги, илимий жетишкендиктери жана ишке берилгендиги, сапат маданиятын өнүктүргөндүгү үчүн мотивациялоо механизмдеринин болушу.

5.13. ЖОЖдун коомдук иш-чараларына, жаштарды тарбиялоого жана коомдун ишине катышышы профессордук-окутуучулук курамдын катышышы (региондун билим берүү системасындагы жана илимий изилдөөлөрүндөгү профессордук-окутуучулук курамдын ролу).

5.14. Профессордук-окутуучулук курамды квалификациясынын деңгээлинин төмөндүгү жана жалпы этикалык нормаларды, окутуучунун Абийирдүүлүк Кодексин бузгандыгы үчүн окутуучулук ишмердүүлүктөн четтетүү механизмдери.

Стандарт 6. Илимий-изилдөө иштери

Стандарттын жалпы жоболору

ЖОЖ билим берүүнү, илимди жана өндүрүштү интеграциялоо, инновацияларды киргизүү жана окутуучуларды активдүү изилдөө ишмердүүлүгүнө мотивдештирүү үчүн шарттарды түзүүсү зарыл.

ЖОЖдун илимий жана/же чыгармачылык ишмердүүлүгү ЖОЖдун миссиясына, максатына жана милдеттерине негизделип ишке ашуусу зарыл.

ЖОЖ профессордук-окутуучулук курамды изилдөө иштерине жана эмгектерин басмадан чыгарууга мотивдештирүүгө, студенттерди, магистранттарды жана докторанттарды изилдөө иштерине активдүү тартууга катара системаны иштеп чыгуусу зарыл.

Баалоо критерийлери

6.1. Илимий-изилдөө иштеринин / чыгармачылык ишмердүүлүктүн багыттарын тандоо саясаты, алардын миссияга, стратегиялык өнүгүүгө туура келиши.

6.2. Илимий-изилдөө спектринин: фундаменталдык жана / же прикладдык изилдөөлөрдүн, тажрыйбалык-конструктордук иштелмелердин болушу, алардын натыйжалуулугу.

6.3. Акыркы 5 жылдагы илимий-изилдөө иштеринин /чыгармачылык ишмердүүлүктөрдүн каржыланышынын жана натыйжалуулугунун статистикалык көрсөткүчтөрү (патенттердин, автордук күбөлүктөрдүн, интеллектуалдык менчик жөнүндөгү күбөлүктөрдүн, монографиялардын, окуулукулардын, окуу колдонмолордун, импакт-фактору нөлдөн жогору болгон басылмаларда чыгарылган илимий макалалардын болушу).

6.4. Илимий-изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын ЖОЖдун окутуу процессине же өндүрүшкө киргизүү.

6.5. ЖОЖдо илимий-изилдөө иштеринин, борборлордун, технопарктердин, реалдуу илимий иштерди аткаруучу илимий-изилдөө бөлүмдөрүнүн болушу. Даярдоонун илимий адистиктерине (магистратурага,

докторантурага) туура келүүчү адистеширилген илимий-техникалык, илимий-методикалык, клиникалык, эксперименталдык базалардын болушу.

6.6. Илимий изилдөөлөр багытында эл аралык кызматташтык (биргелешкен илимий изилдөөлөрдүн болушу) жана анын натыйжалуулугу, Илимий изилдөө иштер боюнча эл аралык гранттардын болушу.

6.7. Эл аралык, республикалык масштабда өткөрүлгөн илимий жана илимий-методикалык конференциялардын, семинарлардын, көргөзмөлөрдүн, конкурстардын, олимпиадалардын, фестивалдардын саны жана деңгээли. Профессордук-окутуучулук курамдын, кызматкерлердин эл аралык симпозиумдарда, конференцияларда, семинарларда, көргөзмөлөрлө, конкурстарда, олимпиадаларда, фестивалдарда ж.б. катышышы.

6.8. Илимдин жана техниканын приоритеттүү багыттары боюнча окуу-илимий борборлорду түзүү, инновациялык технологиялык продукцияларды (эксперименталдык майда өндүрүш, илимий-техникалык иштелмелерди аткаруу) түзүү жана жүзөгө ашыруу максатында илимий-изилдөө жана өндүрүштүк структуралар менен байланыштарды ишке ашыруу.

6.9. Илимий-изилдөө иштерине / чыгармачылык ишмердүүлүктөргө студенттерди тартуунун деңгээли, олимпиадаларда, конкурстарда, илимий конференцияларда, каржыланган илимий темаларга, илимий публикацияларга катышышы.

6.10. Студенттердин, магистранттардын, докторанттардын илимий иштерине жетекчилик кылуунун деңгээли, лицензиялоодогу квалификациялык талаптарга туура келиши:

- илимий жетекчилердин кесипкөйлүгү, натыйжалуулугу жана окуу жүктөрүнүн саны;
- илимий иштерге жетекчилик кылуу боюнча студенттердин канааттануусуна карата анкетирлөөнүн жыйынтыгынын анализи;
- студенттердин плагатын алдын алуу боюнча ЖОЖ тарабынан уюштурулган иш-чаралар.

Стандарт 7. Каржылык (финансылык) ишмердүүлүк

Стандарттын жалпы жоболору

Билим берүү уюму өзүнүн Миссиясын жана Максаттарын ишке ашыруу үчүн каржылык ресурстарын башкарууну колго алат. Билим берүү уюму билим берүү багытында үзгүлтүксүз сапатты камсыз кылуу шарттарына жана каржылык туруктуулукка жетишүү, ошондой эле, алдын-ала эске алынбаган кырдаалдарды чечүү механизмдерине ээ.

Баалоо критерийлери:

7.1 билим берүү уюмунун каржылык ресурстарынын билим берүүнүн сапатын камсыз кылууга жана аны тиешелүү деңгээлде болуусуна жетиштүүлүгү.

Финансылык туруктуулукту камсыз кылуу боюнча иш чаралардын алкагында билим берүүнүн сапатынын төмөндөшүнө каршы механизмдердин болуусу.

7.2 окуучуларга (студенттерге), окутуучуларга жана окуу-көмөкчү курамга болгон финансылык жардам берүүдөгү (колдоодогу) жана аны уюштуруудагы **ачык-айкындыкты** билим берүүнүн максаттарына жана милдеттерине шайкеш жүлгүзүү. Окуучуларга (студенттерге), окутуучуларга жана окуу-көмөкчү курамга финансылык маселелери боюнча маалыматтардын жеткиликтүүлүгү;

7.3 билим берүү уюмунун стратегиялык жана жылдык финансылык мерчемдөлөрүндө окуучуларга (студенттерге), окутуучуларга жана окуу-көмөкчү курамга **каржылык жардам** берүүнү эске алуусу;

7.4 билим берүү уюмунун финансылык каражаттарды мерчемдөөнүн жана аны башкаруунун эффективдүүлүгүнө кепилдик бере турган технологияларын колдонуусу. Билим берүү уюмунун финансылык каражаттарынын материалдык ресурстарды, учурдагы жана мерчемделе турган керектөөлөрдүү баалоого жана аларга тиешелүү анализ жүргүзүүгө жараша бөлүнүшү;

7.5 билим берүү уюмунда **функционалдык милдети** так аныкталган штаттык түзүмдүн жана анда иштеген квалификациялуу финансылык кызматкерлердин болушу;

7.6 билим берүү уюмунда финансылык башкаруунун ачык – айкындуулугун камсыздоонун болуусу, финансылык башкаруунун рационалдуулугуна, ички көзөмөлгө жана тобокелчиликтерди баалоо, ошондой эле, бюджетти мерчемдөөнүн негиздүүлүгүнө кепилдик берүүчү механизмдердин болуусу;

7.7 билим берүү уюмунун тарабынан финансылык ресурстарынын орчундуу бөлүгү, анын билим берүү багытына, илим-изилдөө иштерине жана **билим берүүнүн инфраструктурасын жакшыртууга** жумшоону колго алуусу. Билим берүү уюму мерчемдүү түрдө (жыл сайын) билим берүү процессин өнүктүрүү багытына болгон каржылоону чечүүсү.

7.8. билим берүү уюму өзүнүн финансылык абалын баалоонун ички жана сырткы механизмдерине ээ; Бул багытта туруктуу түрдө финансылык **аудиттин** уюштурулушу;

7.9. билим берүү уюмунун финансылык ресурстары анын туруктуу өнүгүүсүнө (кызмат акы берүүгө, коммуналдык, коммуникациялык ж.б. чыгашаларга, ошондой эле, окутуучулардын жана окуу-көмөкчү персоналдын квалификациясын жогорулатууга, билим берүү уюмунун өзүнүн өнүгүүсүнө) багытталгандыгы боюнча анализдин болуусу (акыркы 5 жылдагы таблицалык-аналитикалык маалыматтардын болуусу).

7.10 билим берүү уюму окуучулар (студентер) үчүн уюштурулган кызмат көрсөтүүлөрдүн денгээлин баалоону, аларды жакшыртуу максатында үзгүлтүксүз мониторинг жүргүзүү боюнча иш чаралардын далилдүү маалыматтарынын болуусу (жобо, фотогалерея, талкуу протоколдору, буйруктар ж.б.).

Стандарт 8. Билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасы жана маалымат ресурстары

Стандарттын жалпы жоболору

Билим берүү уюмунунда билим берүү жаатындагы лицензиялык талаптарга жана мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына шайкеш жана жетиштүү болгон, ошондой эле, окуу жайынын миссиясынын, максатынын жана милдеттеринин аткарылышына жагымдуу шарт түзө ала турган денгээлдеги каражаттардын (ресурстардын) болушун камсыздоо.

Билим берүү уюмунда студенттердин жетишип окуусуна, аларда толеранттуу жүрүм-турумдун жана коомчулукта (эл арасында) өзүн алып жүрүү маданиятынын калыптануусун камсыздай турган структуралардын болушу.

Баалоо критерийлери

8.1. Жогорку окуу жайдын миссиясына, максатына жана милдеттерине жараша тиешелүү материалдык-техникалык базасы болууга тийиш, атап айтканда:

- Билим берүү программаларынын (адистиктердин, билим берүү багыттарынын) окуу пландарында көрсөтүлгөн жана мамлекеттик билим берүү стандарттарында белгиленген **окуу кабинеттери жана атайын окуу лабораториялары** сапаттуу жана жетиштүү денгээлде болгон окуу имаратынын болушу: ал окуу жайынын **менчигиндеги имарат** болууга тийиш. Окуу кааналары жана лабораториялары тиешелүү атайын, заманбап техникалык окутуу каражаттары, мультимедиялык жабдуулар менен камсыздалуусу, окуу жайда профилине жараша окуу-машыктыруу аянттары, технопарк, клиника, тажрыйбалык окуу чарбасы, спорт залынын болушу, жана алардын ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларынын профилине жараша сапаттуу окутууга шарт түзө алышы керек.

8.2. Аталган окуу жана илимий объекттер (алардын санын жана жайгашкан дарегин эске алуу менен) **санитардык-эпидемиологиялык талаптарга** жана өрткө каршы эрежелерге жооп бере турган денгээлде болууга тийиш;

8.3. компьютердик класстар, окуу залдары, мультимедиялык, лингафондук жана окуу-методикалык кабинеттердеги студенттер үчүн орундуктардын саны жетиштүү болууга тийиш (**студенттердин контингенти**)

менен орундуктардын санын салыштыруу зарыл болот);

- компьютерлердин саны менен студенттердин контингентинин катышы, (мындай кезде компьютерлердин акыркы жылдардагы үлгүлөрүнүн саны эске алынат) лицензиялык ченемдерге ылайык болууга тийиш;

- компьютердик парктын жыл ичинде жаңыртылуусу;

8.4 полиграфиялык базанын болушу жана анын эффективдүүлүгү;

8.5 окуу жайынын Сайтынын болушу жана интернет менен тыгыз башланышуусу: ылдам кошууга жарактуу Wi-Fi, ал чөйрө менен ПОК (ППС) тин, студенттердин пайдалануу шарттарынын жөнөкөйлүгүн камсыздоо зарыл. Web-сайттын негизинде студенттерди бирдиктүү маалымат системасы менен камсыздоо, алардын жеке (личность катары) өнүгүүсүнө кам көрүү, алардын өзүн өзү өнүктүрүүсүнө шарт түзүү;

8.6 окуу китептеринин, жалпы билим берүү боюнча окуу-методикалык колдонмолордун, базалык жана профилдик предметтер боюнча методикалык жана илимий китептердин, колдонмолордун болушу. Аталган багыттагы китептердин жана колдонмолордун мамлекеттик тилде да болуусу, ошондой эле, аталып өткөн окуу каражаттарынын фондунун жаңырып туруусу. “Тиешелүү (обязательный)” окуу китептеринин санынын (ал окутуучунун жумушчу программасында көрсөтүлөт) лицензиялык талаптарга дал келүүсү;

8.7 электрондук окуу китептеринин болушу, алардын санын лицензиялык талаптарга дал келүүсүн жана жалпы китеканалык фонддогу үлүшүн тактоо менен жеткиликтүүлүгүн аныктоо;

8.8 студенттер үчүн окуу залынын, билим алууда пайдалануучу техникалык каражаттардын, о.э., телевидение каражаттарынын жеткиликтүүлүгү;

8.9 китепканада электрондук каталогдун болушу жана ага интернет аркылуу кирүүгө шарттын түзүлүшү (Интранет), студенттердин жана окутуучулардын заманбап элестрондук базалардан (Scopus, Thomson Reuters ж.б.) пайдалануусуна шарт түзүү;

8.10 билим берүү уюмунун өз профилине (багытына) жараша жыл сайын пайдалануучу мезгилдүү басма каражаттарынын (улуттук жана чет өлкөлүк) саны, алардын эффективдүү пайдалануусу;

8.11 материалдык-техникалык ресурстардын өнүгүүсүнүн динамикасын жана аларды пайдалануунун эффективдүүлүгүн баалоонун жыйынтына жараша каржыны бөлүштүрү жана аны пландоого өзгөртүүлөрдү (корректировкалоо) киргизүү;

8.12 окутуучуларды жана студенттерди сурамжылоонун мезгилдүүлүгү, алардын техникалык окутуу каражаттарын колдонуусу боюнча, жазуу түрүндө анкета алуунун жыйынтыгына жараша уюштурулган иш чараларга канааттануусу;

8.13 студенттердин билим алуусун, тарбиялануусун жана алардын кызыкчылыгын эске алуу менен жекече керектөөлөрүн камсыздоого кызмат кылуучу: китепкана, жатакана, ашкана, медициналык борборлор, ишке

орноштуруу жана карьера борбору, спорттук залдар жана клубдардын болушу;
8.14 студенттер үчүн уюштурулган кызмат көрсөтүүлөрдүн денгээлин баалоону, аларды жакшыртуу максатында үзгүлтүксүз мониторинг жүргүзүүнү уюштуруу.

Стандарт 9. Окуу жайы боюнча маалыматтарды калыптандыруу жана аларды коомчулукка жеткирүү

Стандарттын жалпы талабы

Окуу жайы өзүнүн ишмердүүлүгү боюнча, тагыраак айтканда билим берүү программалары (адистиктери, билим берүү багыттары) жөнүндө түшүнүктүү, так, объективдүү жана жеткиликтүү маалыматтарды коомчулукка билдирип туруусу зарыл.

Окуу жайы эффективдүү башкарууну (менеджментти) тиешелүү маалыматтар аркылуу камсыздайт: өзүнүн ишмердүүлүгү боюнча маалыматтарды системалык түрдө чогултат, анализдейт, жыйынтыгы боюнча өзүнүн ишмердүүлүгүндөгү күчтүү жана алсыз жактарды аныктайт (SWOT-анализ). Жогоркулардын негизинде жетекчилик жана окуу жайынын башкаруу органдары (Көзөмөл кеңеши / Колдоочулар кеңеши, окумуштуулар кеңеши, ректорат, сенат) билим берүү сапатын камсыздоонун саясатын аныктайт, стратегиялык жана оперативдик пландарды иштеп чыгат, эффективдүү менеджмент (башкаруу) боюнча маалыматтарды таратып турат.

Баалоо критерийлери

9.1. Билим берүү программаларынын эффективдүүлүгү боюнча маалыматтарды, жемиштүү илимий изилдөөлөрдү, студенттердин, окутуучулардын жана кызматкерлердин социалдык муктаждыктарын жана окуу жайынын ишмердүүлүгүн камсыздөөчү ресурстарды эске алуу менен, окуу жайынын жетекчилиги тарабынан кабыл алынган башкаруу чечимдерине баа берүү;

9.2. Чогулган (алынган) маалыматтарды анализдөө, керек болгондо, маалымат алуу усулдарын, учурдун талабына жана окуу жайынын муктаждыгына жараша, өзгөртүү.

9.3. Окуу жайынын ишмердүүлүгү жана анын билим берүү программалары жөнүндөгү коомчулукка жеткирилүүчү маалыматтардын актуалдуулугу, тактыгы жана жеткиликтүүлүгү;

9.4. Абитуриенттерди кабыл алуу, студенттерди окутуунун шарттары жана эрежелери боюнча, ошондой эле, аларга келечекте ала турган адистигине (квалификациясына) жараша сынактарды уюштуруу эрежелеринин, билимин баалоонун усулдарынын жана критерийлеринин болушу;

9.5. Студенттерге колдоо көрсөтө турган кызматтардын, алардын катарында жатакананын жана башка турмуш-тиричилик объектилеринин болушу;

9.6. Окуу жайынын ар бир билим берүү программасынын (адистигинин, билим берүү багытынын) бүтүрүүчүлөрүнүн ишке жайгашуусу жана алардын карьералык өсүшү боюнча маалыматтардын болушу;

9.7. Окуу процессинин календары, анда сынактардын (модул тапшыруунун) жана кышкы, жайкы каникулдардын мөөнөтү белгиленген маалыматтардын камтылышы;

9.8. Окуу жайынын миссиясынын, максатынын жана милдеттеринин, ошондой эле, анын билим берүүнүн сапатын жакшылоо боюнча саясатынын коомчулукка жеткиликтүүлүгү (маалыматтардын окуу жайынын веб-сайтында, тиешелүү басмадан чыгарыла турган документтеринде болушу).

**Жогорку окуу жайларын
Институционалдык аккредитациядан өткөрүү боюнча
стандарттардын жана критерийлердин
таблицаасы**

№	Стандарттардын аталыштары	Критерийлердин саны
1	Стандарт 1. Миссия, стратегия, башкаруу системалары жана билим берүүнүн сапаты	15
2	Стандарт 2. Билим берүү программаларын иштеп чыгуу, мониторинг жүргүзүү жана баалоо	11
3	Стандарт 3. Студенттерди кабыл алуу, окутуу жана жетишкендиктерди баалоо	16
4	Стандарт 4. Өндүрүштүк практика, окутуунун натыйжалары, таануу жана окугандарды бүтүрүү	14
5	Стандарт 5. Профессордук-окутуучулук жана окуу-көмөкчү курам	14
6	Стандарт 6. Илимий-изилдөө иштери	10
7	Стандарт 7. Каржылык (финансылык) ишмердүүлүк	10
8	Стандарт 8. Билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасы жана маалымат ресурстары	14

9	Стандарт 9. Окуу жайы боюнча маалыматтарды калыптандыруу жана аларды коомчулукка жеткирүү	8
	Бардыгы	102

Эскертүү: Стандарттын (минималдык талаптын) жалпы критерийлеринин (чен-өлчөмдөрүнүн) 1/3 бөлүгү (30 пайызы жана андан көбү) аткарылбаган учурда, ал стандарт “аткарылбады (аткарылбайт)” деп бааланат.

АККРЕДИТАЦИОННОЕ АГЕНТСТВО «ЭЛ БААСЫ»

СТАНДАРТЫ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ АККРЕДИТАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, РЕАЛИЗУЮЩИХ ПРОГРАММЫ ВЫСШЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ (СПЕЦИАЛИТЕТ, БАКАЛАВР, МАГИСТРАТУРА)

БИШКЕК-ОШ 2021

СОДЕРЖАНИЕ

<u>Предисловие.....</u>	<u>29</u>
<u>1. Область применения</u>	<u>29</u>
<u>2. Использованные источники</u>	<u>29</u>
<u>3. Обозначения и сокращения</u>	<u>30</u>
<u>4. Общие положения</u>	<u>30</u>
<u>5. Основные цели использования стандартов институциональной аккредитации</u>	<u>31</u>
<u>6. Принципы формирования стандартов институциональной аккредитации образовательных организаций в Кыргызской Республике</u>	<u>31</u>
<u>7. Этапы и процедуры проведения институциональной аккредитации</u>	<u>32</u>
<u>8. Последующие процедуры.....</u>	<u>35</u>
<u>9. Стандарты и критерии институциональной аккредитации</u>	<u>35</u>
<u>Стандарт 1. Миссия, стратегия, системы управления и качества образования..</u>	<u>36</u>
<u>Стандарт 2. Разработка, мониторинг и оценка образовательных программ.....</u>	<u>37</u>
<u>Стандарт 3. Прием студентов, обучение, преподавание и оценка успеваемости</u>	<u>38</u>
<u>Стандарт 4. Производственная практика, результаты обучения, признание и выпуск обучающихся.....</u>	<u>40</u>
<u>Стандарт 5. Профессорско-преподавательский и учебно-вспомогательный состав</u>	<u>42</u>
<u>Стандарт 6. Научно-исследовательская работа.....</u>	<u>43</u>
<u>Стандарт 7. Финансовая деятельность.....</u>	<u>20</u>
<u>Стандарт 8. Материально-техническая база и информационные ресурсы</u>	<u>22</u>
<u>Стандарт 9. Управление информацией и доведение ее до общественности</u>	<u>24</u>
<u>Таблица стандартов и критериев</u>	<u>49</u>

Предисловие

РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Аккредитационным агентством «Эл баасы».

УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ после внесения изменения и дополнения с учетом Нормативно-правовых актов Кыргызской Республики в области образования приказом № 11 от 10 мая 2018 года.

Обновлены приказом директора № 4 от 18 сентября 2019 года и №44 от 30 июня 2020 года.

Обновлены приказом директора Учреждения аккредитационного агентства «Эл баасы» № 5 от 12 марта 2021 года.

В настоящих стандартах реализованы нормы Закона Кыргызской Республики «Об образовании» и ряд постановления Правительства Кыргызской Республики, указанные в п. 2 данного аккредитационного стандарта

1. Область применения

1.1 Настоящие стандарты определяют нормативные требования к основным положениям стандартов институциональной аккредитации образовательных организаций, реализующих программы высшего профессионального образования (специалитет, бакалавриат, магистратура).

1.2. Настоящие стандарты применяются при проведении процедуры институциональной аккредитации образовательных организаций, реализующих программы высшего профессионального образования (специалитет, бакалавриат, магистратура) независимо от ее статуса, организационно-правовой формы, форм собственности и ведомственной подчиненности.

1.3. Настоящий стандарт может быть также использован:

а) образовательными организациями, реализующими программы высшего профессионального образования (специалитет, бакалавриат, магистратура) для внутренней и внешней оценки своей деятельности;

б) для разработки соответствующей нормативной документации.

2. Используемые источники

В настоящих стандартах используются ссылки на следующие нормативные документы:

2.1. Закон Кыргызской Республики «Об образовании»;

2.2. Постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении актов по независимой аккредитации в системе образования Кыргызской Республики» от 29 сентября 2015 года № 670;

2.3. Постановление Правительства Кыргызской Республики «О внесении дополнений в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении актов по независимой аккредитации в системе образования Кыргызской Республики» от 4 октября 2016 года № 525»;

2.4. Постановление Правительства Кыргызской Республики «Об

утверждении Порядка аккредитации образовательных организаций, реализующих программы основного и/или среднего общего образования, и Минимальных требований, предъявляемых к аккредитуемым образовательным организациям, реализующим программы основного и/или среднего общего образования» от 16 июня 2017 года № 38.

2.5. Постановление Правительства Кыргызской Республики от 22 января 2020 года №18: 0 внесении изменений в постановление ПКР «Об утверждении актов по независимой аккредитации в системе образования Кыргызской Республики от 29 сентября 2015 года №670.

3. Обозначения и сокращения

В настоящих стандартах используются следующие обозначения и сокращения:

ВУЗ – высшее учебное заведение;

МОиН КР – Министерство образования и науки Кыргызской Республики;

НПР – непрерывное профессиональное развитие

ППС – профессорско-преподавательский состав;

СМИ – средства массовой информации;

SWOT-анализ – анализ сильных и слабых сторон, проблем и возможностей организации, аббревиатура английских слов: S (strengths) – сильные стороны, W (weaknesses) – слабые стороны, O (opportunities) – благоприятные возможности, T (threats) – угрозы;

4. Общие положения

4.1. Настоящие стандарты определяют требования к образовательным организациям в проведении институциональной аккредитации с учетом международной практики последних лет. Институциональная аккредитация проводится на основе настоящих стандартов:

Стандарт 1. Миссия, стратегия, системы управления и качества образования.

Стандарт 2. Разработка, мониторинг и оценка образовательных программ.

Стандарт 3. Прием студентов, обучение, преподавание и оценка успеваемости.

Стандарт 4. Производственная практика, результаты обучения, признание и выпуск обучающихся.

Стандарт 5. Профессорско-преподавательский и учебно-вспомогательный состав.

Стандарт 6. Научно-исследовательская работа.

Стандарт 7. Финансовая деятельность: минимальные требования к планированию и управлению финансовыми ресурсами образовательной организации.

Стандарт 8. Материально-техническая база и информационные ресурсы.

Стандарт 9. Управление информацией и доведение ее до общественности.

Стандарты институциональной аккредитации разработаны на основе законодательства Кыргызской Республики в области образования.

4.2. Различают следующие формы аккредитации:

- **по структуре**

4.2.1. Институциональная аккредитация;

4.2.2. Программная (специализированная) аккредитация;

- **по территориальному признанию**

4.2.3. Национальная аккредитация;

4.2.4. Международная аккредитация.

4.3. Решение по аккредитации принимается Аккредитационным Советом «Аккредитационного агентства «Эл баасы»».

5. Основные цели использования стандартов институциональной аккредитации

5.1. Основными целями использования стандартов институциональной аккредитации являются:

5.1.1. Внедрение модели аккредитации, гармонизированной с международной практикой обеспечения качества образования;

5.1.2. Оценка качества деятельности образовательной организации, профессиональных и образовательных программ для повышения конкурентоспособности национальной системы высшего образования;

5.1.3. Поощрение развития культуры качества в высших учебных заведениях;

5.1.4. Содействие совершенствованию и постоянному улучшению качества деятельности образовательной организации в соответствии с требованиями быстро меняющейся внешней среды;

5.1.5. Учет и защита интересов общества и прав потребителей путем предоставления достоверной информации о качестве образовательных услуг;

5.1.6. Использование инноваций и научных исследований;

5.1.7. Публичное оглашение и распространение информации о результатах институциональной аккредитации организаций образования.

6. Принципы формирования стандартов институциональной аккредитации образовательных организаций в Кыргызской Республике

6.1. Представленные стандарты обеспечения качества высшего образования основаны на следующих принципах институциональной аккредитации:

6.1.1. **Добровольности** – процедура аккредитации вузов проводится на добровольной основе;

6.1.2. **Честности и прозрачности** – внутренняя и внешняя оценка проводится предельно честно и прозрачно, обеспечивая доступность информации для всех участников проводимого процесса аккредитации;

6.1.3. **Объективности и независимости** – внутренняя и внешняя оценка

проводится объективно, независимо от третьих лиц (государственных органов, администрации вузов и общественного мнения) и полученных результатов;

6.1.4. **Конфиденциальности** – представленная вузами информация используется органом аккредитации конфиденциально;

7. Этапы и процедуры проведения институциональной аккредитации

7.1. Процедура проведения институциональной аккредитации начинается с подачи образовательной организацией заявки на проведение институциональной аккредитации. К заявке прикладываются копии государственной лицензии, приложения к лицензии на право ведения образовательной деятельности, краткая характеристика деятельности соответствующей организации образования.

7.2. Рассмотрение Аккредитационным Советом Аккредитационного агентства «Эл баасы» заявки образовательной организации.

7.3. Принятие решения Аккредитационного агентства «Эл баасы» о начале процедуры институциональной аккредитации. Заключение договора между агентством и образовательной организацией о проведении институциональной аккредитации.

7.4. Руководство образовательной организации и Аккредитационного агентства «Эл баасы» организуют обучение для разъяснения критериев и процедуры институциональной аккредитации внутренним экспертам организации образования на специальных семинарах по вопросам теории, методики и технологии проведения институциональной аккредитации.

7.5. Проведение образовательной организацией самооценки согласно требованиям, установленным Аккредитационным агентством «Эл баасы», и направление отчета по самооценке (на кыргызском или на русском языках) в Аккредитационное агентство.

7.6. На основе отчета по самооценке образовательной организации Аккредитационное агентство вправе принять следующие решения:

- разработать рекомендации о необходимости доработки материалов отчета по самооценке;
- провести внешнюю экспертную оценку;
- перенести срок аккредитации в связи с невозможностью проведения процедуры институциональной аккредитации из-за несоответствия отчета по самооценке критериям настоящих стандартов.

7.7. В случае продолжения аккредитации Аккредитационное агентство формирует внешнюю экспертную комиссию, которая утверждается директором Аккредитационного агентства «Эл баасы», для проведения оценки образовательной организации. Количество экспертов определяется в зависимости от объема проверки и специфики образовательной организации. В состав внешней экспертной комиссии входят представители академической общественности, заинтересованных сторон Кыргызской Республики, включая работодателей, обучающихся, зарубежный/зарубежные эксперты.

7.8. В случае продолжения аккредитации Аккредитационное агентство согласует с образовательной организацией сроки проведения институциональной аккредитации и Программу визита внешней экспертной комиссии.

7.9. Продолжительность визита внешней экспертной комиссии составляет 1-3 дня. В ходе визита образовательная организация создает условия для работы внешней экспертной комиссии в соответствии с Договором об оказании услуг:

- предоставляет для каждого из членов комиссии электронную и бумажную версию отчета о самооценке;
- предоставляет необходимую оргтехнику по согласованию с представителем аккредитационного агентства и числу членов внешней экспертной комиссии;
- организует осмотр инфраструктуры и ресурсов, встречи, анкетирования, интервью и другие виды работы внешней экспертной комиссии в соответствии с Программой визита внешней экспертной комиссии;
- предоставляет запрашиваемую информацию;
- организует фото и видеосъемку работы внешней экспертной комиссии;
- готовит презентацию (видеоролик), содержащий краткую характеристику организации образования.

7.10. По окончании визита внешняя экспертная комиссия готовит отчет по оценке образовательной организации и презентацию о ходе визита внешней экспертной комиссии для заседания Аккредитационного совета Аккредитационного агентства «Эл баасы».

7.11. Отчет содержит описание визита внешней экспертной комиссии, краткую оценку деятельности образовательной организации, рекомендации для образовательной организации по улучшению деятельности и обеспечения качества, рекомендации Аккредитационному совету. Рекомендации Аккредитационному совету содержат информацию о статусе образовательной организации и рекомендуемый срок аккредитации.

7.12. Отчет внешней экспертной комиссии, включая рекомендации, готовится членами внешней экспертной комиссии коллегиально.

7.13. Основой для принятия решения об институциональной аккредитации Аккредитационным советом служат отчет по оценке деятельности образовательной организации внешней экспертной комиссии и отчет о самооценке образовательной организации.

7.14. Председатель внешней экспертной комиссии выступает перед Аккредитационным советом по итогам визита внешней экспертной комиссии. В случае наличия объективной причины директор Аккредитационного агентства «Эл баасы» назначает члена внешней экспертной комиссии для участия с докладом на заседании Аккредитационного совета. Замена председателя внешней экспертной комиссии оформляется приказом директора

Аккредитационного агентства «Эл баасы».

7.15. К исключительной компетенции Аккредитационного совета Аккредитационного агентства «Эл баасы» относится принятие решений об аккредитации или отказе в аккредитации образовательной организации. Состав Аккредитационного совета определяется в соответствии с Положением об его деятельности. Заседание проводится при наличии кворума. Аккредитационный совет вправе принять обоснованное решение, не соответствующее рекомендации внешней экспертной комиссии.

Аккредитационный совет принимает решения:

- аккредитовать на срок:

- 1 год (условная) – в случае несоответствия 2-х аккредитационных стандартов (минимальных требований) с учетом возможностей для устранения (улучшения) выявленных недостатков.

- 3 года (условная) - в случае несоответствия одного аккредитационного стандарта (минимального требования) с учетом возможностей для устранения (улучшения) выявленных недостатков.

- 5 лет – при положительных результатах в целом.

- не аккредитовать.

Условная аккредитация образовательной организации не может быть проведена более двух раз. Она проводится согласно заявления руководства образовательной организации с сохранением всех процедур аккредитационного процесса;

7.16. При принятии Аккредитационным советом положительного решения Аккредитационное агентство направляет официальное письмо с результатами решения и сертификат об институциональной аккредитации образовательной организации, подписанный директором Аккредитационного агентства в образовательную организацию. Решение об аккредитации образовательной организации агентство направляет в Национальный аккредитационный совет и МОиН Кыргызской Республики для включения в Реестр аккредитованных образовательных организаций и размещает информацию на веб-сайте Аккредитационного агентства. На веб-сайте также размещается отчет внешней экспертной комиссии. После получения сертификата об аккредитации образовательная организация размещает на своем сайте отчет по самооценке.

7.17. При принятии Аккредитационным советом отрицательного решения Аккредитационное агентство направляет письмо в образовательную организацию с вынесенным решением.

7.18. Образовательная организация в установленном порядке в соответствии с Договором об оказании услуг и Положением о Комиссии по рассмотрению апелляций и жалоб может направить в АА «Эл баасы» апелляцию на решение Аккредитационного совета. В случае сомнения в компетентности внешней экспертной комиссии и представителей Агентства, или грубого нарушения, допущенного членами внешней экспертной комиссии,

образовательная организация может направить жалобу в Аккредитационное агентство «Эл баасы».

8. Последующие процедуры

8.1. В случае принятия Аккредитационным Советом Аккредитационного агентства «Эл баасы» положительного решения образовательная организация предоставляет в Аккредитационное агентство План мероприятий по улучшению и совершенствованию качества в рамках рекомендаций внешней экспертной комиссии (далее – План), который подписывается первым руководителем и заверяется печатью, а также заключает Договор об оказании услуг с Аккредитационным агентством «Эл баасы». Договор и План являются основой для проведения постаккредитационного мониторинга.

8.2. В соответствии с Положением о процедуре постаккредитационного мониторинга образовательной организации/образовательных программ аккредитованные образовательные организации должны подготовить промежуточные отчеты согласно Плану. Промежуточные отчеты направляются в Аккредитационное агентство «Эл баасы» до предполагаемой даты проведения постаккредитационного мониторинга.

8.3. Постаккредитационный мониторинг деятельности образовательной организации проводится первый раз через год после прохождения аккредитации, а в последующем, в каждые 2 года.

8.4. В случае невыполнения Плана и требований, выдвигаемых Аккредитационным агентством «Эл баасы» по отношению к образовательной организации, а также отсутствия информирования об изменениях, проводимых в организации образования Аккредитационный Совет вправе принять следующие решения:

- временно приостановить действие институциональной аккредитации образовательной организации;
- отозвать аккредитацию образовательной организации путем исключения из списка Реестра, что может повлечь за собой аннулирование всех достигнутых ранее результатов аккредитации.

8.5. В случае отказа образовательной организации от проведения постаккредитационного мониторинга, выраженного в неподписании Договора об оказании услуг с Аккредитационным агентством «Эл баасы», в соответствии с п. 8.4 Аккредитационный совет Аккредитационное агентство «Эл баасы», вправе принять решение о прекращении действия и отзыве аккредитационного статуса.

8.6. В случае досрочного прекращения и отзыве аккредитации, образовательная организация не имеет права подавать заявку на аккредитацию в Аккредитационное агентство «Эл баасы», в течении одного года с момента принятия решения об отзыве аккредитации образовательной организации.

9. Стандарты и критерии институциональной аккредитации

Стандарт 1. Миссия, стратегия, системы управления и качества образования.

Общие положения стандарта

Вуз должен иметь миссию, отраженные в её Уставе, а также в главных информационных стендах (досках) для всеобщего обозрения, в которой объясняются предназначение данной образовательной организации, поставленные цели и задачи.

Стратегический план развития вуза должен отражать контекст государственной политики в области образования, а его показатели должны быть измеримыми и направлены на достижение целей и задач вуза, системы высшего образования в целом.

Политика и процессы в области обеспечения качества должны поддерживать развитие культуры качества. Все члены коллектива должны брать на себя ответственность за качество и участвовать в разработке и обеспечении качества.

Вуз должен иметь систему управления, направленную на реализацию его стратегии, достижение миссии, целей и задач. Система управления вузом должна строиться на основе компетенций образовательной организации, установленных Законом Кыргызской Республики «Об образовании».

Критерии оценки

1.1. Соответствие миссии действующей системе управления, политике в области обеспечения качества образования, принятие ее на Ученом совете.

1.2. Участие профессорско-преподавательского состава, студентов и персонала в разработке миссии, целей и задач.

1.3. Наличие стратегического плана развития вуза, определяющего все виды его деятельности и планов мероприятий (годовых) по реализации этой стратегии.

1.4. Соответствие стратегического плана миссии, целям и задачам образовательной организации.

1.5. Наличие SWOT-анализа внешней и внутренней среды вуза (оценка сильных и слабых сторон, возможностей вуза на рынке образовательных услуг и угроз развитию вуза).

1.6. Участие администрации, ППС и студентов в реализации (формировании и поддержании) политики обеспечения качества образования: обязанности факультетов и других структурных подразделений, а также руководства, отдельных членов персонала и студентов в области обеспечения качества (наличия доказательных документов).

1.7. Участие внешних заинтересованных сторон (Наблюдательного/Попечительского советов, работодателей, Ассоциации выпускников) в реализации политики обеспечения качества.

1.8. Обеспечение политики по поддержке академической честности.

1.9. Обеспечение противодействия коррупции в вузе, наличие

антикоррупционных мер, в частности, исключения случаев плагиата со стороны ППС (присвоения чужой интеллектуальной собственности), студенчества (представления в качестве своих скаченных из Интернета рефератов, курсовых, дипломных работ и проектов, магистерских и докторских диссертаций, списывания и использования шпаргалок на экзаменах и др.).

1.10. Доступность руководства вуза для преподавателей и студентов.

1.11. Отражение системы управления и организационной структуры вуза в документах (Устав, положение об организационной структуре вуза и др.). Соответствия структуры кафедр к типовым положениям с учетом количества сотрудников. Информация о соответствии качественного состава выпускающих кафедр к лицензионным требованиям и типовому положению (название, направления подготовки кафедры, штатные преподаватели и преподаватели-совместители).

1.12. Эффективность системы аттестации, мотивации и оценки деятельности персонала для достижения стратегических целей и задач.

1.13. Участие ППС, сотрудников и студентов в управлении вузом. Политика разрешения конфликта интересов и отношений.

1.14. Соблюдение стандартов деловой этики, наличие и выполнение Кодекса чести руководителя, преподавателя, сотрудника.

1.15. Наличие электронного документооборота.

Стандарт 2. Разработка, мониторинг и оценка образовательных программ

Общие положения стандарта

Содержание образовательных программ должно обеспечивать требования общей образованности, социально-этические компетенции, экономические и организационно-управленческие компетенции, требования к готовности смены социальных, экономических, профессиональных ролей, географической и социальной мобильности в условиях нарастания динамизма перемен и неопределенностей, а также дополнительные компетенции: креативность, критическое мышление, инновационное измерение, в том числе, владение несколькими языками.

Учебные заведения должны постоянно проводить мониторинг, периодически анализировать и пересматривать свои образовательные программы, добиваться того, чтобы они достигали целей, поставленных перед ними, и отвечали растущим требованиям студентов, рынка труда и общества.

Критерии оценки

2.1. Наличие процедур разработки, утверждения и реализации образовательных программ, характер взаимодействия структурных подразделений (деканата, обслуживающих и выпускающих кафедр), вовлеченных в эти процессы.

2.2. Соответствия разработанных «Учебных планов» образовательных

программ (специальностей) сформулированным целям, согласующимся с миссией вуза, запросами работодателей и студентов. Соответствие образовательных программ действующим Госстандартам КР бакалавриата (магистратуры, докторантуры), типовым учебным планам, типовым учебным программам.

2.3. Наличие в образовательных программах компонентов для подготовки к профессиональной деятельности, развивающих ключевые компетенции, интеллектуальные и академические навыки, отражающие изменяющиеся требования общества.

2.4. Наличие и качество разработки каталога элективных дисциплин, его структура и наличие в нем пререквизитов и постреквизитов учебных дисциплин, выделение нескольких образовательных траекторий.

2.5. Наличие положения (порядка) определения предметов по выбору студентов, предусмотренных Учебными планами образовательных программ (специальностей).

2.6. Наличие разработанных принципов (порядок) выбора студентами преподавателей, по «предметам по выбору студентов» и соответствующих доказательных информативных документов о реализации данного процесса.

2.7. Отражение в образовательных программах системы учета учебной нагрузки студентов и преподавателей в кредитах, ее соответствие параметрам кредитной системы обучения.

2.8. Участие студентов, работодателей в разработке образовательных программ (перечень учебных дисциплин, раздела или тем, предложенных ими, наличие протоколов обсуждения и т.д.).

2.9. Квалификация, получаемая в результате освоения программ (специальностей) и их соответствия уровню высшего образования.

2.10. Наличие критериев по внутренней оценке качества образовательных программ (специальностей).

2.11. Наличие возможности продолжения образования по образовательным программам послевузовского и дополнительного профессионального образования.

Стандарт 3. Прием студентов, обучение и оценка успеваемости

Общие положения стандарта

Образовательная деятельность вуза должна строиться на академической политике, которая направлена на обеспечение потребностей различных категорий, обучающихся: по образовательному гранту, на платной основе, за счет средств других организаций; занятых на неполный/полный рабочий день, имеющих ограниченные возможности (физические и/или материальные).

Вуз должен использовать опубликованные правила для всего периода обучения студентов: приема, обучения, правил оценивания, перевода с курса на курс, признания и получения квалификации.

Вуз должен обеспечить лично-ориентированное обучение и преподавание, которые играют важную роль в стимулировании мотивации студентов к обучению и активному участию в учебном процессе.

Вуз должен проводить систематический мониторинг качества знаний студентов, результаты которого должны использоваться для совершенствования учебного процесса, образовательных технологий, методов обучения, содержания образовательных программ и инструментов оценивания.

Критерии оценки

3.1. Наличие у Вуза единообразных правил: приема, обучения, правил оценивания, перевода с курса на курс, признания и получения квалификации для студентов всех факультетов и специальностей, процедуры осуществления приема на специальности, требующие специальной или творческой подготовки (искусство, физическое воспитание и др.).

3.2. Представление статистических показателей формирования студенческого контингента: количество поданных заявлений; средний балл О Р Т и комплексного тестирования у зачисленных на 1 курс, минимальный/максимальный балл подавших заявления абитуриентов; число поступивших из сельских/городских школ; победителей Международных, Республиканских олимпиад и конкурсов научных проектов (наличие такой статистики и периодический анализ).

3.3. Участие студентов в управлении вузом (представленность студентов во всех органах по принятию решений, информирование студентов и согласование вопросов).

3.4. Наличие документированной процедуры оценки внутреннего и внешнего обеспечения качества и информативные документы по их реализации (организация участия студентов во всех внутренних и внешних процессах по обеспечению качества, постоянный мониторинг результатов анкетирования обучающихся, информирование обучающихся о результатах аудитов и последующих процедурах).

3.5. Социальное измерение (оказание социальной, психологической поддержки обучающимся, образовательная поддержка обучающихся, проявляющих более глубокий интерес к учебе и, наоборот, имеющих учебные затруднения; помощь в поиске работы в свободное от учебы время, наличие баланса между учебой, работой и личной жизнью студентов).

3.6. Обеспечение студентов различными видами руководств (информационные пакеты, Правилами внутреннего распорядка, режимом работы различных служб, порядком оплаты за обучение; политикой и процедурами оценки учебных достижений студентов; информацией об образовательных программах).

3.7. Доступность документов, разъясняющих основную политику вуза, предназначенную для студентов (местоположение информационных материалов: учебно-методические комплексы дисциплин, расписания учебных занятий и др.); академическое регулирование (требования к экзаменам), правила

и процедуры записи на учебные дисциплины, процедуры выражения жалоб и протестов (включая академическую честность), положение об академической мобильности (внутренней и внешней).

3.8. Кодекс чести студентов, знание и соблюдение его принципов и положений всеми студентами.

3.9. Оказание содействия студентам в формировании индивидуальных образовательных траекторий через эдвайзеров (кураторов, воспитателей по досугу).

3.10. Наличие системной и последовательной работы со студентами, начиная с 1-го курса до выпускного, по обеспечению прогресса студентов в их академической карьере.

3.11. Доказательства наличия и эффективности системы внутривузовского контроля качества обучения, включающей текущий контроль успеваемости студентов, промежуточный контроль, рубежный контроль и итоговую аттестацию студентов.

3.12. Наличие критериев и методов оценивания, доступных для студентов (в курсах, публикация на сайте или в справочнике-путеводителе).

3.13. Правила оценивания должны включать учет смягчающих обстоятельств. Должна быть предусмотрена официальная процедура апелляции результатов экзамена.

3.14. Вуз должен представить наличие утвержденных вузом стандартизированных тестов и экзаменационных билетов по дисциплинам образовательных программ, предлагаемых вузом. Использование методов контроля, выявляющих уровни овладения результатами обучения – компетенциями: в зависимости от специфики дисциплины.

3.15. Вуз должен представить наличие образцов студенческих работ (рефератов, курсовых работ, дипломных работ (проектов), магистерских и докторских диссертаций с различным уровнем их выполнения), доступных студентам для самооценивания.

3.16. Наличие в вузе работ по оценке степени заимствования студентами при выполнении рефератов, курсовых, квалификационных (дипломных) работ, магистерских и докторских диссертаций (система проверки на программе «Антиплагиат» и др.). Анализ конкретных примеров по результатам работы по исключению плагиата.

Стандарт 4. Производственная практика, результаты обучения, признание и выпуск обучающихся

Общие положения стандарта

Наличие в программах производственной практики для закрепления теоретического материала, выраженного в учебной нагрузке в кредитах.

Наличие процедур и инструментов для сбора, мониторинга и последующих действий на основе информации по контингенту и успеваемости студентов.

Процедуры признания неофициального и неформального обучения за пределами вуза, в том числе по мобильности студентов (внутренней и внешней).

Процедура присвоения академической степени и присвоения квалификации, оформление документов выпускников.

Критерии оценки

4.1. Наличие службы (отдела) по организации практик, по трудоустройству и карьерному росту студентов.

4.2. Участие работодателей в организации и проведении производственных практик и в трудоустройстве выпускников. Наличие доказательных документов.

4.3. Представление статистических показателей за последние 5 лет по контингенту студентов в разрезе курсов и специальностей (количество студентов, обучающихся по грантам и на платной основе, формы обучения, уровни образования, по направлениям/специальностям подготовки, иностранные студенты, различные категории студентов: сироты, оставшиеся без попечения родителей, из малообеспеченных семей, инвалиды, студенты, родители которых являются инвалидами, из многодетных семей).

4.4. Статистические показатели за последние 5 лет в разрезе курсов, дисциплин и специальностей по успеваемости студентов (наличие и анализ).

4.5. Статистические показатели доводимости студентов до выпуска в разрезе специальностей по уровням обучения (бакалавриат, магистратура, докторантура). Для магистрантов и докторантов - коэффициент выпуска с присуждением искомой степени (наличие статистики и анализ).

4.6. Статистические показатели по трудоустройству выпускников вуза, в том числе по специальностям, карьерный рост выпускников, мониторинг за последние 3-5 лет.

4.7. Наличие и эффективность международных обменов и стажировок. Академическая мобильность: внутренняя и внешняя. Правила перезачета кредитов, в том числе на основе ECTS.

4.8. Ежегодные результаты анкетирования об удовлетворенности работодателей качеством подготовки выпускников (наличие и анализ).

4.9. Обеспечение потребностей различных групп студентов: дневной формы, работающих, заочников, иностранных студентов, студентов с ограниченными возможностями. Наличие социальной поддержки студентов из социально незащищенных слоев общества.

4.10. Формы студенческого самоуправления, их эффективность и взаимодействие со структурными подразделениями вуза (наличие доказательных документов).

4.11. Участие студентов в общественных объединениях и ассоциациях, в профориентационной работе; общественная активность студентов, вовлеченность в активные занятия массовыми видами спорта, достижения в универсиадах.

4.12. Уровень профессионализма сотрудников служб поддержки студентов

и возможности для повышения их квалификации.

4.13. Система аттестации магистрантов и докторантов, выполнение ими индивидуальных планов работы.

4.14. Результаты итоговой аттестации выпускников (оценка качества представляемых выпускных работ).

Стандарт 5. Профессорско-преподавательский и учебно-вспомогательный состав

Общие положения стандарта

Профессорско-преподавательский состав вуза является главным ресурсом образовательной деятельности, доступным для студентов, поэтому вуз должен иметь кадровую политику, устанавливающую прозрачные и справедливые процессы приема на работу, условия занятости и повышения их квалификации.

Вуз должен показать, что он имеет профессорско-преподавательский состав в соответствии с квалификационными требованиями к лицензированию образовательной деятельности.

Критерии оценки

5.1. Кадровая политика вуза по отношению к ППС и персоналу (прием на работу, продвижение по службе, поощрение, сокращение, увольнение; права и обязанности, в том числе должностные инструкции), доступность ее для ППС и персонала.

5.2. Представление показателей «выпускающих кафедр» по качественному составу преподавателей: по категориям профессорско-преподавательского состава (штатный ППС, ППС по совместительству, процент острепенности, возрастной уровень, соответствия квалификации преподавателей к реализуемой образовательной программе (специальности), за последние 5 лет (анализ динамики).

5.3. Использование политики и процедур обеспечения академической честности, качества преподавания, утвержденных на ученом совете, Кодекса чести преподавателя, сотрудника вуза, размещение их для открытого обзора на сайте вуза, на рабочих стендах факультетов и кафедр.

5.4. Разработанность механизмов и критериев аттестации профессорско-преподавательского состава.

5.5. Наличие систематичности оценки эффективности и качества преподавания руководством и коллегами (открытые занятия, взаимопосещения занятий), а также посредством анкетирования студентов.

5.6. Результаты анкетирования «Преподаватель глазами студентов» (анализ, принятые меры).

5.7. Показатели достижений ППС (количество преподавателей, получивших государственные награды, государственные и научные премии, почетные звания, гранты МОиН КР и др.) за последние 5 лет.

5.8. Наличие требований к профессорско-преподавательскому составу по разработке учебно-методических комплексов дисциплин (УМК), преподаванию и проведению научной работы.

5.9. Наличие индивидуальных планов работы преподавателей (педагогическая нагрузка, учебно-методическая, научно-исследовательская, воспитательная работа, организационно-методическая деятельность и кураторство, консультирование и общественная работа, соответствующие миссии, целям и задачам вуза).

5.10. Четкость и полнота годовых отчетов ППС за последние пять лет, включающих перечень учебников, учебных пособий, учебно-методических разработок и публикаций научных работ, в том числе в изданиях, рекомендуемых грифом МОиН КР, международных изданиях с ненулевым импакт-фактором (цитируемых статьей, публикаций).

5.11. Наличие системы повышения квалификации и профессионального развития, направленной на обеспечение:

- использования ППС гибких траекторий, разных форм обучения, учитывающих многообразие обучающихся;
- выбора и использования различных интерактивных педагогических методов, внедрения инноваций в учебный процесс;
- знания существующих методов тестирования и разных форм проведения экзаменов для оценки прогресса обучающихся.

5.12. Наличие механизмов мотивации для преподавателей и сотрудников за высокое педагогическое мастерство, научные результаты и преданность делу, развитие культуры качества.

5.13. Участие ППС в общественной работе вуза, в воспитании молодежи и жизни общества (роль ППС в системе образования и науки региона и т.д.).

5.14. Механизмы отстранения ППС от преподавательской деятельности при низком уровне квалификации и нарушении общих этических норм, Кодекса чести преподавателя.

Стандарт 6. Научно-исследовательская работа

Общие положения стандарта

Вуз должен создавать условия для интеграции образования, науки и производства, внедрения инноваций и мотивировать преподавателей к активной исследовательской деятельности.

Научная и/или творческая деятельность вуза должна осуществляться в соответствии с миссией, целями и задачами вуза.

Вуз должен разработать систему мотиваций ППС к исследованиям и публикациям, активно привлекать студентов, магистрантов и докторантов.

Критерии оценки

6.1 Политика в выборе направлений научно-исследовательской

работы/творческой деятельности, соответствие ее миссии, стратегии развития.

6.2 Спектр научных исследований: наличие фундаментальных и/или прикладных исследований, опытно-конструкторских разработок, их результативность.

6.3 Статистические показатели НИР/творческой деятельности за последние 5 лет в разрезе финансирования и результативности (наличие патентов, авторских свидетельств, свидетельств об интеллектуальной собственности, выпуск монографий, учебников, учебных пособий, научных статей в изданиях с ненулевым импакт-фактором).

6.4 Внедрение результатов научных исследований в учебный процесс вуза или производство.

6.5 Наличие в вузе НИИ, центров, технопарков, иных научно-исследовательских подразделений, выполняющих реальную научную работу. Наличие специализированной научно-технической, научно-методической, клинической, экспериментальной базы по соответствующим научным специальностям подготовки (магистратура, докторантура).

6.6 Международное сотрудничество в области научных исследований (наличие совместных научных исследований) и его эффективность, наличие международных грантов по НИР.

6.7 Количество и уровень проведения международных, республиканских научных и научно-методических конференций, семинаров, выставок, конкурсов и т.д. Участие ППС, сотрудников в международных симпозиумах, конференциях, семинарах, выставках, конкурсах, олимпиадах, фестивалях и т.д.

6.8 Осуществление связи с научно-исследовательскими и производственными структурами по созданию учебно-научных центров по приоритетным направлениям науки и техники, созданию и реализации инновационной технологической продукции (опытное мелкосерийное производство, выполнение научно-технических разработок), коммерциализация НИР.

6.9 Уровень организации и вовлечения в НИР/творческую деятельность студентов всех уровней, их участие в олимпиадах, конкурсах, научных конференциях, финансируемых научных темах, научных публикациях.

6.10 Уровень руководства научными работами студентов, магистрантов, докторантов, соответствие квалификационным требованиям при лицензировании:

- уровень профессионализма, эффективности и количество учебной нагрузки у научных руководителей;
- анализ результатов анкетирования студентов по удовлетворенности руководством научными работами;
- мероприятия, проводимые вузом для предотвращения плагиата студентами.

Стандарт 7. Финансовая деятельность

Общие положения стандарта

Образовательная организация организует управление финансовыми ресурсами в целях достижения миссии и целей образовательной организации. Имеются механизмы своевременного реагирования на финансовые вызовы и непредвиденные обстоятельства с целью непрерывного обеспечения качества образования в образовательной организации.

Критерии оценки

Критерии планирования и управления финансовыми ресурсами в образовательных организациях начального, среднего и высшего профессионального образования:

7.1 финансовые ресурсы образовательной организации достаточны для обеспечения качества образовательной организации и поддержки достигнутого уровня. Финансовая стабильность не достигается за счет снижения качества образования;

7.2 финансовая помощь обучающимся (студентам), преподавательскому и учебно-вспомогательному составу осуществляется в соответствии с ясно сформулированными целями, задачами. Обучающимся (студентам), преподавательскому и учебно-вспомогательному составу предоставляется своевременная и полная информация обо всех финансовых вопросах, связанных с взаимоотношениями между обучающимися (студентами), преподавательским составом и образовательной организацией;

7.3 образовательная организация при ежегодном и стратегическом финансовом планировании учитывает оказание финансовой помощи обучающимся (студентам), преподавательскому и учебно-вспомогательному составу;

7.4 образовательная организация использует технологии, гарантирующие эффективность планирования, управления финансовыми средствами. Распределение бюджета образовательной организации строится на оценке и анализе имеющихся материальных ресурсов, текущих и планируемых потребностей;

7.5 образовательная организация имеет квалифицированный штат финансовых работников, чьи функциональные обязанности четко определены в организационной структуре образовательной организации;

7.6 образовательная организация гарантирует открытость и прозрачность в управлении финансами, рациональное финансовое управление, обоснованное составление бюджета, внутренние механизмы контроля и оценки рисков;

7.7 существенная часть финансовых ресурсов образовательной организации направлена на поддержание образовательной, исследовательской деятельности и улучшение инфраструктуры образовательной организации. Образовательная организация планомерно увеличивает свой бюджет, необходимый для развития образовательной организации;

7.8 образовательная организация имеет внутренние и внешние механизмы оценки своего финансового состояния. Образовательная организация на регулярной основе проходит финансовый аудит;

7.9 финансовые ресурсы образовательной организации способствуют устойчивому развитию образовательной организации (зарплата, расходы на коммунальные, коммуникационные и другие услуги, расходы на повышение квалификации преподавателей и персонала, расходы на развитие образовательной организации).

Стандарт 8. Материально-техническая база и информационные ресурсы

Общие положения стандарта

Ресурсное обеспечение образовательной организации должно соответствовать к лицензионным требованиям и государственным образовательным стандартам, а также заявленной миссии, целям и задачам, быть легкодоступным для обучающихся и преподавателей, которые должны быть информированы о наличии необходимых ресурсов.

Образовательная организация должен иметь структуры, обеспечивающие поддержку студентов, улучшение их успеваемости и развитие навыков жизнедеятельности в социуме, воспитание толерантного поведения.

Критерии оценки

8.1 Наличие и уровень обеспечения материально-технической базы, соответствующей миссии, целям и задачам вуза:

- наличие учебного здания с соответствующими учебными кабинетами и специальными лабораториями, указанными в учебных планах и государственных образовательных стандартах соответствующей специальности, используемых **на правах собственности** и оснащенных современными техническими средствами обучения, мультимедийным оборудованием; учебно-тренировочных полигонов, технопарков и клиник, **спортивных залов**, соответствующих реализуемым образовательным программам, санитарно-эпидемиологическим нормам и правилам.

8.2 наличие разрешений, на проведения образовательной деятельности в помещениях образовательной организации (независимо от их месторасположения и количество) от санитарно-эпидемиологической и

противопожарной служб на текущий год.

8.3 Достаточность посадочных мест в компьютерных классах, читальных залах, в мультимедийных, лингафонных и учебно-методических кабинетах, с учетом количества студентов (общее количество компьютеров и их соотношение с контингентом обучающихся, число компьютеров последнего поколения, в соответствии с лицензионными требованиями.

- процент ежегодной обновляемости компьютерного парка.

8.4 наличие полиграфической базы и ее эффективность.

8.5 наличие Сайта учебного заведения и доступность Интернет-линии, выделенной для студентов, ППС и персонала; наличие доступа к сети Интернет через Wi-Fi с хорошей скоростью для ППС и сотрудников. Использование возможностей единой системы информационного обеспечения студентов (например, на основе Web-сайта) по всем образовательным программам, точек Wi-Fi для поддержки студентов в реализации их потребностей в личностном развитии, самосовершенствовании.

8.6 наличие и анализ учебников, учебно-методических пособий, специальных пособий по профилям подготовки и их степень обновления. Соответствия количеству обязательных учебников (их указывают на рабочих программах преподавателей) специальным дисциплинам к лицензионным требованиям.

наличие учебной, методической и научной литературы по общеобразовательным, базовым и профильным дисциплинам образовательных программ, в т.ч. на государственном языке, и эффективность ее использования; обновляемости фондов литературы.

8.7 наличие учебной литературы на электронных носителях, доля электронных учебных материалов в общем объеме библиотечных ресурсов;

электронные учебники, разработанные преподавателями образовательной организации.

8.8 доступность электронных учебников, фонда электронного читального зала, учебного ТВ и др. для студентов.

8.9 наличие электронных каталогов в библиотеке и их доступность в Интернете (Интранете); поддержка студентов, ППС и сотрудников в доступе к современным базам данных (Scopus, Thomson Reuters и др.).

8.10 Количество ежегодных подписных изданий по профилю образовательной организации (отечественных и иностранных), эффективность их использования.

8.11 Оценка динамики развития материально-технических ресурсов и эффективность использования результатов оценки для корректировки в планировании и распределении бюджета.

8.12 Периодичность опроса ППС и студентов по поводу удовлетворенности уровнем технических средств обучения, соответствия их современным требованиям, представление результатов анкетирования.

8.13 Наличие служб поддержки студентов в вузе, работающих на

удовлетворение их образовательных, личных и карьерных потребностей: библиотеки, общежития, столовые, медицинские центры, центры трудоустройства и карьеры, спортивные залы и клубы, отвечающие интересам студентов.

8.14 Наличие механизма регулярного оценивания служб поддержки студентами, проведение непрерывного мониторинга и улучшения.

Стандарт 9. Управление информацией и доведение ее до общественности

Общие положения стандарта

Вуз должен предоставлять информацию о своей деятельности, включая образовательные программы, которая должна быть ясной, точной, объективной, актуальной и доступной.

Для эффективного менеджмента вуз должен осуществлять управление информацией: производить систематический сбор, накопление и анализ информации о своей деятельности и проводить оценку своих сильных и слабых сторон (SWOT-анализ), на основе которых руководство и органы управления (Наблюдательный/Попечительский совет, Ученый совет, ректорат, сенат) определяют политику обеспечения качества, разрабатывают стратегический и операционный планы, распространяют информацию для эффективного менеджмента.

Критерии оценки

9.1 Оценка принятых руководством управленческих решений на основе анализа и изучения информации об эффективности образовательных программ, результативности научных исследований, о социальных запросах студентов, преподавателей и сотрудников, ресурсном обеспечении деятельности вуза.

9.2 Периодический анализ получаемой информации, при необходимости пересмотр методов сбора, их соответствие современным тенденциям и потребностям вуза.

9.3 Степень доступности, точности и актуальности информации о деятельности вуза и образовательных программах, предоставляемой общественности.

9.4 Наличие информации по условиям приема абитуриентов, правилам и условиям обучения студентов, правилам проведения различных видов экзаменов, зачетов, методов и критериев выставления оценки, получаемой квалификации.

9.5 Информация о службах поддержки студентов, в том числе об общежитиях и других подразделениях, которые направлены на создание условий для обучения.

9.6 Информация о трудоустройстве выпускников вуза в разрезе каждой программы и карьерном росте выпускников.

9.7 Информация о календаре учебного процесса, включая экзамены и каникулы.

9.8 Доступность информации о миссии, целях и задачах вуза, политике в области обеспечения качества для общественности (наличие информации на веб-сайте вуза, печатных документах).

**Таблица стандартов и критериев
институциональной аккредитации для вузов (ВПО)**

№	Наименование стандартов	Количество критериев
1	Стандарт 1. Миссия, стратегия, системы управления и качества образования	15
2	Стандарт 2. Разработка, мониторинг и оценка образовательных программ	11
3	Стандарт 3. Прием студентов, обучение и оценка успеваемости	16
4	Стандарт 4. Производственная практика, результаты обучения, признание и выпуск обучающихся	14
5	Стандарт 5. Профессорско-преподавательский и учебно-вспомогательный состав	14
6	Стандарт 6. Научно-исследовательская работа	10
7	Стандарт 7. Финансовая деятельность	10
8	Стандарт 8. Материально-техническая база и информационные ресурсы	14
9	Стандарт 9. Управление информацией и доведение ее до общественности	8
	Всего:	102

Аккредитационный стандарт (минимальные требования) считается **невыполненным**, если 1/3 часть (30 и более процентов) критериев в данном стандарте оцениваются как «не соответствует».